

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Financování občanského sdružení
Financing of Civic Associations

Student:	Bc. Jana Vavrečková
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Jana Vavrečková**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202T049 Účetnictví a daně**
Specializace: **00 Účetnictví a daně**
Téma: **Financování občanského sdružení**
Financing of Civic Association

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Právní úprava a účetnictví občanského sdružení
 3. Financování občanského sdružení
 4. Proces získávání a vyúčtování dotace
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

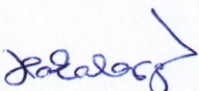
KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace* 2012. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 294 s. ISBN 978-80-7357-737-7.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

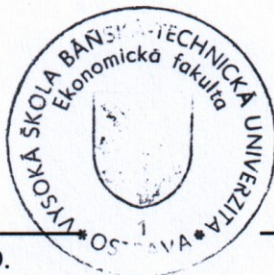
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

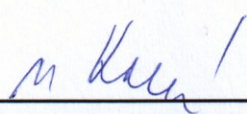
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 26. 4. 2013

....

Bc. Jana Vavrečková

Děkuji paní Ing. Šárce Kryškové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za její ochotu, odborné rady a cenné připomínky k vypracování této diplomové práce. Děkuji také pracovníkům občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS, zejména panu Ing. Petru Hrtúsovi za jeho podnětné informace k této práci a cenné konzultace.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. PRÁVNÍ ÚPRAVA A ÚČETNICTVÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ	7
2.1. Právní úprava občanského sdružení	7
2.1.1. Registrace a vznik občanského sdružení	8
2.1.2. Orgány občanského sdružení	8
2.1.3. Stanovy občanského sdružení	10
2.1.4. Hospodaření občanského sdružení	11
2.1.5. Zánik občanského sdružení	12
2.1.6. Právní úprava občanského zákoníku k 1. 1. 2014	14
2.2. Účetnictví občanského sdružení	17
2.2.1. Právní úprava vedení účetnictví	17
2.2.2. Rozsah vedení účetnictví	19
2.2.3. Účetní uzávěrka a účetní závěrka	20
2.2.4. Výroční zpráva	22
3. FINANCOVÁNÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ	23
3.1. Veřejné zdroje financování občanského sdružení	23
3.1.1. Dotace ze státního rozpočtu	24
3.1.2. Dotace z rozpočtu územních samosprávních celků	25
3.1.3. Prostředky z EU	25
3.2. Neveřejné zdroje financování občanského sdružení	26
3.2.1. Individuální dárci	26
3.2.2. Firemní dárci	30
3.2.3. Nadace	30
3.3. Samofinancování občanského sdružení	31

4. PROCES ZÍSKÁVÁNÍ A VYÚČTOVÁNÍ DOTACE	35
4.1. Charakteristika vybraného občanského sdružení	35
4.2. Proces získávání a vyúčtování dotace MŠMT	39
4.2.1. Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO	39
4.2.2. Žádost o dotaci	41
4.2.3. Hodnotící proces žádostí o dotaci	45
4.2.4. Vyúčtování poskytnuté dotace	47
4.2.5. Účel a pravidla použití dotace	48
4.2.6. Formuláře k vyúčtování dotací	49
4.3. Proces získávání a vyúčtování dotace MŠMT občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS	50
4.3.1. Žádost o dotaci občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS	51
4.3.2. Přiznání dotace z MŠMT občanskému sdružení ANIMA IUVENTUTIS	52
4.3.3. Realizace projektu Anima Iuventutis 2012	53
4.3.4. Rozpočet projektu Anima Iuventutis 2012	55
4.3.5. Vyúčtování dotace projektu Anima Iuventutis 2012	58
4.3.6. Průběžná kontrola z MŠMT	62
4.3.7. Zhodnocení projektu Anima Iuventutis 2012 a návazné aktivity	62
5. ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
SEZNAM ZKRATEK	69
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

1. ÚVOD

Nestátní neziskové organizace jsou v dnešní době hojně využívaný způsob sdružování občanů, které pojí stejný cíl či celospolečenský zájem. I přesto, že v České republice působí stovky takovýchto organizací, většina z nich se potýká se stejným problémem. Tím je způsob jejich financování a financování jimi uskutečňovaných aktivit. Vlastní zdroje nestátních neziskových organizací většinou nejsou nijak velké a z cizích zdrojů nejčastěji využívají financování formou státních dotací. Ovšem získat státní dotaci není v dnešní době vůbec snadné. Nestátní nezisková organizace nemá na dotaci zákonné ani žádné jiné právo a může o dotaci pouze požádat. Je na poskytovateli, zda jí dotaci přizná či nikoliv.

Teoretická část práce charakterizuje občanské sdružení jako takové, způsob jeho vzniku, hospodaření i případného zániku. Dále je tato část zaměřena na možnosti, které mohou nestátní neziskové organizace využít při financování svých činností. V praktické části je pak vybrán jeden ze způsobů financování a detailně rozveden.

Praktická část práce prezentuje způsob, jakým konkrétní občanské sdružení v roce 2012 procházelo se svou žádostí o dotaci hodnotícím procesem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a také realizaci projektu Anima Iuventutis 2012.

Cílem této práce je uvést možnosti, které nestátní nezisková organizace při rozhodování o způsobech financování svých aktivit má. Následně pak v praktické části detailně popsat postup žádání o státní dotaci, upozornit na případná úskalí, kterých by se žadatelé měli vyvarovat a zvýšit tak pravděpodobnost jejich úspěchu v hodnotícím procesu, kterým žádosti o dotaci procházejí. Jelikož získání státní dotace je jen část celého díla, v diplomové práci jsou dále rozvedeny také následující kroky, které musí každá nestátní nezisková organizace provést, nechce-li získanou dotaci vracet zpět do státního rozpočtu. Celý proces získávání, využívání a vyúčtování dotace je demonstrován na konkrétním občanském sdružení, tak aby pohled na něj byl reálnější a více spjat s praxí.

Pro předvedení financování dotací z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v praxi jsem vybrala občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS. K důvodům, které mě k této volbě vedly, patří skutečnost, že toto sdružení působí v našem regionu již více jak deset let a každoročně musí řešit otázku, jakým způsobem bude financovat svou činnost v následujícím roce. Dalším důvodem, proč jsem si vybrala právě sdružení ANIMA IUVENTUTIS, je fakt,

že v současnosti jsem zaměstnána jako účetní tohoto sdružení. Sama se tedy podílím na jeho činnostech a aktivitách a mám také přístup k potřebným informacím.

Při zpracovávání této práce budou využívány obecně teoretické metody, zejména metoda komparace a analyticko-syntetické poznávací postupy. V diplomové práci bude použita dostupná odborná literatura, údaje z účetnictví občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS a dále také vědomosti nabyté absolvováním seminářů pořádaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

2. PRÁVNÍ ÚPRAVA A ÚČETNICTVÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

Občanská sdružení spadají do neziskového sektoru. Ten je tvořen organizacemi, jejichž hlavním předmětem činnosti není podnikání. Občanská sdružení tedy nejsou zakládány nebo zřizovány prioritně za účelem dosahování zisku. Předmětem jejich činnosti je naplňování poslání, které si předsevzaly. To ale neznamená, že by občanská sdružení a obecně všechny neziskové organizace, nemohly realizovat zisk. Mohou být ziskové. Dosažený zisk však musí vložit zpět do sdružení a využít jej k plnění svých cílů.

2.1. *Právní úprava občanského sdružení*

V zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů nalezneme obecnou definici neziskových organizací a tedy i definici občanských sdružení: „Poplatníci, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání.“¹ Zákon tyto subjekty vyjmenovává a řadí je mezi poplatníky daně z příjmů právnických osob.

Občanská sdružení jsou právnickými osobami. Členy sdružení mohou být jak fyzické tak i právnické osoby. Občanská sdružení jsou upravena v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Sdružování podle tohoto zákona nemusí být povolováno státním orgánem. Mohou být zakládány spolky, svazy, hnutí, kluby a jiná sdružení nebo odborové organizace. Vstup i výstup do těchto organizací však musí být založen na dobrovolnosti. Členství nesmí být vynucováno. Toto vyplývá i z ústavního práva České republiky obsaženého v Listině základních práv a svobod.²

Existují typy sdružení, které zákon o sdružování neupravuje. K těmto výjimkám patří sdružování v politických stranách a hnutích, sdružování v církvích a náboženských společnostech a sdružování se k výdělečné činnosti či zajištění řádného výkonu určitých povolání.

Občanská sdružení se zabývají především zajišťováním zájmů svých členů. Přičemž působí v různých oblastech, například aktivity dětí a mládeže, kulturní nebo ekologická oblast, sportovní či umělecká činnost. Pokud se několik sdružení rozhodne pro stejný nebo

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 18 odst. 8

² Poslanecká sněmovna parlamentu ČR: Listina základních práv a svobod. [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

obdobný cíl, mohou spolupracovat a vytvořit tzv. **Svaz zúčastněných sdružení**. Zákon o sdružování občanů zahrnuje i tyto svazy zúčastněných sdružení.

2.1.1. Registrace a vznik občanského sdružení

Ke vzniku občanského sdružení dochází podáním návrhu na registraci ministerstvu vnitra České republiky. Tento návrh podávají nejméně tři občané, minimálně jeden z nich musí být starší 18 let. Tito občané tvoří tzv. **přípravný výbor**. K návrhu na registraci musí být přiloženy stanovy vznikajícího sdružení a to ve dvojím vyhotovení. Náležitosti stanov jsou podrobněji rozvedeny v oddílu 2.1.3.

Dnem, kdy je ministerstvu vnitra doručen návrh na registraci, je zahájeno řízení o registraci. O tomto zahájení je informován zmocněnec přípravného výboru. Pokud však návrh neobsahuje výše uvedené náležitosti, řízení nemůže být zahájeno. Ministerstvo vnitra tuto skutečnost nejpozději do 5 dnů od doručení návrhu na registraci oznámí přípravnému výboru vznikajícího sdružení a upozorní jej na nemožnost zahájení řízení do doby, než budou nedostatky odstraněny.

Ministerstvo vnitra má právo registraci sdružení odmítnout, a to do 10 dnů ode dne zahájení řízení o registraci. Musí toto rozhodnutí sdělit zmocněnci přípravného výboru. Důvody odmítnutí registrace mohou být následující:

- jedná se o organizaci, na kterou se nevztahuje zákon č. 83/1990 Sb.,
- sdružování není založeno na dobrovolnosti,
- jedná se o nedovolené sdružování. Dovolena nejsou sdružení, jejichž cílem je popírat nebo omezovat práva občanů, sdružení, která si stanovují cíle v rozporu s ústavou a zákony ČR a ozbrojená sdružení (mimo sdružení, jehož členové drží zbraně pro sportovní účely nebo pro účely myslivosti),
- sdružování, za účelem vykovávání funkce státního orgánu, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Sdružení nesmí řídit státní orgány a nesmí ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou členy daného sdružení.

2.1.2. Orgány občanského sdružení

Současná právní úprava nedefinuje, které orgány musí občanské sdružení ke své činnosti zřídit. Občanská sdružení vytváří ty orgány, které si zakotví ve svých stanovách. Po

zaregistrování občanského sdružení svolá přípravný výbor ustavující členskou schůzi, na které proběhne sestavení orgánů sdružení. Do doby než jsou tyto orgány zvoleny, zastupuje sdružení navenek a jedná jeho jménem přípravný výbor.

Mezi orgány, které může občanské sdružení zřídit, patří valná hromada, rada sdružení a revizní komise. V čele rady sdružení se nachází předseda, který je také samostatným orgánem sdružení.

Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení. Je tvořena všemi členy občanského sdružení, z nichž každý má jeden hlas. Hlasy všech členů si jsou rovny. Hlasování valné hromady je založeno na většinovém systému. Valná hromada sdružení je svolávána minimálně jednou ročně, podle potřeby však může probíhat i častěji. Valná hromada je orgánem dohlížejícím na činnost rady sdružení.

K činností valné hromady patří zejména volba členů rady, změny ve stanovách sdružení, schvalování ročních závěrek, výročních zpráv, rozpočtů sdružení, schvaluje úkoly sdružení pro dané období a rozhoduje také o zrušení sdružení.

Výkonným orgánem sdružení je **rada sdružení**. Počet členů rady je určen stanovami sdružení, stejně jako četnost jejího konání během roku. Radní jsou voleni valnou hromadou na základě návrhu některého člena sdružení. Hlavní náplní rady je koordinovat činnost sdružení mezi konáním jednotlivých valných hromad. Předseda sdružení má právo svolat radu sdružení, jestliže není předseda přítomen, přechází toto právo na místopředsedu. Pro usnášeníschopnost rady je nutná nadpoloviční přítomnost radních. V případě hlasování se rada rozhoduje nadpoloviční většinou přítomných členů rady. Pokud během určitého období (je na přípravném výboru, aby určil jeho délku) neproběhne usnášeníschopná valná hromada, její pravomoci přebírá rada.

Do kompetence rady spadá například zpracovávání podkladů pro rozhodnutí valné hromady a její svolávání, řídí činnost sdružení atd.

Úkolem **předsedy sdružení** je naplňovat rozhodnutí rady, společně s místopředsedou zastupovat sdružení vůči externím subjektům a také jednat jménem občanského sdružení. Předseda má právo přijímat zaměstnance do pracovního poměru. Další pravomoci předsedy sdružení určí rada sdružení, která jej také volí ze svého středu. Zodpovědnost předsedy zahrnuje zajištění plynulého chodu sdružení a také vedení účetnictví. Do činností předsedy spadá také příprava podkladů pro jednání rady sdružení.

Revizní komise je kontrolním orgánem, který může být zřízen za účelem zajišťování kontroly nad používáním prostředků občanského sdružení k dosahování cílů, které si sdružení stanovilo.

K zajištění činnosti občanského sdružení mohou být radou zřízeny další orgány, například kancelář nebo sekretariát sdružení apod.

Právní úkony jménem občanského sdružení může provádět statutární orgán a dále osoby, které k tomu určily statuty sdružení. Je možné, aby tyto úkony byly prováděny i na základě plné moci. Rozsah zmocnění je v tomto případě přesně vymezen. Zastoupení zplnomocněním však nebývá u občanských sdružení příliš časté.

2.1.3. Statuty občanského sdružení

Stejně jako v případě orgánů sdružení, ani statuty občanského sdružení nejsou žádným zákonem přesně definovány. Povinné jsou jen některé náležitosti statutu:

- název a sídlo občanského sdružení – jak jsem již výše zmínila, název sdružení se nesmí shodovat s názvem subjektu, který již na území České republiky existuje. V dnešní době již nemusí být součástí názvu sdružení „občanské sdružení“ nebo dodatek „o. s.“. Ve statutu je nutné uvést celou adresu místa, kde je skutečné sídlo sdružení a kde je možné jej nalézt,
- poslání neboli cíl, pro něhož bylo občanské sdružení založeno a ke kterému směřuje jeho činnost,
- orgány občanského sdružení – již výše bylo uvedeno, že rozhodnutí o tom, které orgány sdružení založí je zakotveno ve statutu sdružení. Zde je také uveden rozsah činnosti jednotlivých orgánů, jejich funkční období apod. Při vytváření této části statutu se přípravný výbor často inspirová obchodními společnostmi a zakládá podobné orgány, tzn. valnou hromadu jako statutární orgán, radu či předsednictvo jako výkonný orgán a případně dozorčí komisi jako kontrolní orgán,
- členství bývá ve statutu také upraveno. Přípravný výbor musí vymezit, kdo může být členem sdružení, kdo rozhoduje o jeho přijetí, jakým způsobem členství vzniká či zaniká a také jaké práva a povinnosti z členství ve sdružení vyplývají,

- ustanovení o organizační jednotce – občanská sdružení si mohou zřídit organizační jednotky, ty ale musí být upraveny ve stanovách sdružení,
- zásady hospodaření – úprava způsobu, jakým sdružení získává prostředky a jak s nimi nakládá. Nesmí chybět ani zásady účetní evidence sdružení.

Změny stanov občanského sdružení

V průběhu existence sdružení může nastat situace, kdy je potřeba změnit určité náležitosti uvedené ve stanovách. Sdružení je povinno o těchto změnách povinně informovat Ministerstvo vnitra a to do 15 dnů písemnou formou. Lhůta je počítána ode dne schválení změny. K oznámení musí být přiložen text změny případně kompletní stanovy včetně změněných údajů ve dvou kopiích. V případě, že Ministerstvo vnitra posoudí, že změněné stanovy splňují všechny zákonné požadavky, zašle občanskému sdružení jednu kopii nazpět s uvedením, že změnu stanov eviduje. Na toto doručení má ministerstvo lhůtu 10 dnů ode dne, kdy jí byla informace o změně stanov doručena. Pokud však Ministerstvo vnitra shledá změnu stanov v rozporu se zákonem, ponechá sdružení 60 denní lhůtu na úpravu změny. Sdružení je pak povinno do dalších 10 dní ministerstvo informovat o způsobu, jakým rozpor odstranilo.

Ne všechny změny se však musí Ministerstvu vnitra oznamovat. Například pokud jsou ve stanovách uvedeny pouze funkce jednotlivých orgánů a nikoliv konkrétní jména osob, nemusí se například změna předsedy sdružení oznamovat, jelikož v tomto případě nedochází ke změně ve stanovách.

2.1.4. Hospodaření občanského sdružení

Jak již vyplývá z dříve uvedeného, občanské sdružení si na počátku svého působení stanoví své poslání, které může být zaměřeno na různé oblasti lidské společnosti, především se však jedná o uspokojování zájmů svých členů. Ti se totiž sdružují z toho důvodu, že své zájmy ztotožňují s posláním sdružení.

Hospodaření občanského sdružení se dělí na hlavní a doplňkovou činnost. **Hlavní činnost** je aktivitou, kvůli které bylo sdružení založeno. Naproti tomu **doplňková činnost** je označována jako činnost vedlejší nebo podnikatelská. Předpokladem doplňkové činnosti je, že nebude provozována na úkor činnosti hlavní. Jak činnost hlavní, tak činnost doplňková musí být ve stanovách sdružení jasně definovány.

Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. požaduje oddělené sledování příjmů, které jsou dosahovány z hlavní činnosti od příjmů, které jsou dosahovány doplňkovou činností. Důvodem tohoto odděleného vykazování je skutečnost, že zatímco příjmy z hlavní činnosti jsou od daně z příjmů právnických osob osvobozeny, příjmy z doplňkových aktivit jsou touto daní zdaňovány, pokud jejich výše přesáhne výdaje související s jejich dosažením, zajištěním a udržením.³

2.1.5. Zánik občanského sdružení

Důvodem zániku sdružení může být **dobrovolné rozpuštění**. Sdružení již dosáhlo cíle, který si předsevzalo a již nemá opodstatnění pro další existenci. Dalším důvodem může být **sloučení se s jiným sdružením** nebo pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra o jeho rozpuštění.

O prvních dvou způsobech, dobrovolném rozpuštění a sloučení, rozhoduje nejvyšší orgán, pokud není způsob těchto zániků sdružení určen stanovami. O zániku sdružení rozpuštěním či sloučením s jiným občanským sdružením je nejvyšší orgán sdružení povinen informovat Ministerstvo vnitra do 15 dnů. Ministerstvo má povinnost vymazat zaniklé sdružení ze svého registru a ohlásit zánik sdružení Českému statistickému úřadu, a to do 7 dnů ode dne, kdy se o jeho zániku dozvědělo.

K zániku **pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra** o rozpuštění sdružení může dojít ze stejných důvodů, z jakých může dojít k odmítnutí registrace vznikajícího sdružení. Pokud Ministerstvo vnitra zjistí, že občanské sdružení vykovává činnost, která je činností politických stran nebo hnutí, subjektů založených za účelem podnikání nebo církevních či náboženských společností, ministerstvo rozhodne o rozpuštění daného sdružení. Ministerstvo také přikročí k rozpuštění sdružení, pokud je členství v něm vynucováno nebo jeho aktivity omezují práva občanů či je z určitého důvodu diskriminují (barva pleti, rasa, vyznání atd.). Dalšími důvody k rozpuštění sdružení ministerstvem jsou skutečnosti, že sdružení dosahuje svého cíle způsoby, které jsou v rozporu s Ústavou a zákony ČR, sdružení je ozbrojeným sdružením či sdružením vykonávajícím funkci státního orgánu. V těchto případech Ministerstvo vnitra vyzve občanské sdružení, aby od těchto aktivit upustilo, jinak bude nuceno jej rozpustit. Proti rozhodnutí o rozpuštění může sdružení podat opravný prostředek k Nejvyššímu soudu České republiky.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů § 18 odst. 7

Zániku sdružení musí předcházet majetkové vypořádání. O tom, jakým způsobem bude s majetkem naloženo, je v kompetenci občanského sdružení. Většinou je majetkové vypořádání ošetřeno stanovami, pokud tomu tak není, je doporučován veřejně prospěšný způsob. Statutární orgán sdružení určí likvidátora, pokud není ve stanovách uvedeno jinak. U zániku pravomocným rozhodnutím o rozpuštění je vypořádání vždy prováděno likvidátorem.

Práva a povinnosti likvidátora jsou obdobné, jako při zániku obchodních společností:

- jedná jménem sdružení, ovšem jen v záležitostech, které směřují k likvidaci sdružení,
- ke dni vstupu do likvidace likvidátor sestavuje likvidační rozvahu sdružení a sepisuje soupis jmění. Ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace je sestavována účetní závěrka, tu však sestavuje statutární orgán sdružení, nikoli likvidátor,
- je povinen oznámit věřitelům, že sdružení vstoupilo do likvidace, aby mohli přihlásit své pohledávky. Informaci o vstupu do likvidace musí zveřejnit v Obchodním věstníku a to minimálně dvakrát. Mezi oznámeními musí být nejméně dva týdny časový rozestup,
- povinností likvidátora je zjistit, zda není sdružení v úpadku, tzn., jeho závazky vůči více věřitelům nejsou více než 30 dní po lhůtě splatnosti a sdružení není schopno je vypořádat. Likvidátor musí také zjistit, jestli není sdružení předluženo, tj. součet jeho závazků převyšuje jeho celkový majetek. V těchto případech musí likvidátor podat insolvenční návrh a to bez zbytečného odkladu,
- o průběhu likvidace sestavuje likvidátor zprávu, které obsahuje také návrh způsobu rozdělení likvidačního zůstatku. Prioritně jsou uspokojovány pohledávky subjektů z okolí a až následně členové sdružení, kterým jsou rozděleny podíly na likvidačním zůstatku. Ke dni, kdy likvidátor sepíše zprávu s návrhem na rozdělení likvidačního zůstatku, sestaví také účetní závěrku,
- poslední povinností, kterou likvidátor ve sdružení má je podání návrhu na výmaz z registru Ministerstva vnitra. Lhůta pro tento návrh běží 30 dnů od skončení likvidace.

2.1.6. Změny v právní úpravě občanského sdružení po 1. 1. 2014

K 1. 1. 2014 vstoupí v platnost zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Nejde jen o novelu původního občanského zákoníku, který v České republice platí již skoro padesát let, jedná se o zcela nový zákon. Tato změna se bude týkat všech neziskových organizací mimo církevních. Nabytím účinnosti tohoto zákona dojde ke zrušení⁴:

- zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,
- zákona č. 248/1995 Sb., obecně prospěšných společnostech,
- zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.

Nový občanský zákoník ruší pojem občanské sdružení a nahrazuje jej termínem „**spolek**“. Důvodem této změny je zajistit vyšší transparentnost těchto jednotek. Podle Jaroslava Svejkovského název spolek lépe vyjadřuje činnost, kterou mají tyto subjekty dělat. Princip sdružování ale zůstane stejný.[7]

Sdružení mají čas dva roky, tedy do konce roku 2015, aby upravily svůj název, ten musí obsahovat buď slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ popřípadě zkratku z. s.⁵ Sdružení si může svůj původní název ponechat jen ze závažného důvodu, kterým může být dlouhodobé užívání nebo předpoklad, že nemůže dojít k jeho zaměnění s jiným subjektem.

U občanských sdružení musí také dojít ke změnám jejich stanov. Na tyto úpravy mají podle ministerstva spravedlnosti čas do konce roku 2016. V současnosti je ponecháno rozhodnutí o tom, jaké orgány budou ve sdružení zřízeny na zakladatelích. Toto však nesplňuje požadavek transparentnosti sdružení, proto nový občanský zákoník ukládá povinnost, aby ze stanov bylo zřejmé, jaké orgány spolek zřídí a také kdo budou jejich členové. Také bude zřízen **rejstřík spolků**, který bude přístupný veřejnosti.

Změnou občanských sdružení ve spolky dojde k oddělení činnosti, která je pro subjekt posláním neboli hlavní spolkovou činností od činnosti doplňkové. Hlavní činností spolku bude uspokojování a ochrana zájmu, pro jehož naplňování byl spolek založen, přitom nesmí jít o výdělečnou činnost. Rozsah vedlejší spolkové činnosti, ve kterém ji spolek bude moci vykonávat, nebude omezován. Může jít o podnikání, jinou výdělečnou činnost nebo využívání majetku spolku. Zisk, který z této vedlejší činnosti poplyne, může sloužit jen k podpoře spolkové činnosti.

⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů § 3080

⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů § 216

Občanská sdružení se kromě spolků mohou přeměnit také na **ústav** nebo **sociální družstvo**. Ústavy budou naplňovat činnost obecně prospěšných společností. Po 1. 1. 2014 již nebudou moci být obecně prospěšné společnosti zakládány. Stávající obecně prospěšné společnosti si budou moci buď svou formu ponechat, nebo se transformují na Ústavy. Na sociální družstva se budou pravděpodobně transformovat především sdružení působící v sociální oblasti, jelikož náplní jejich činnosti bude integrace znevýhodněných osob do společnosti. Jejich cílem tedy bude realizace pracovních příležitostí pro tyto osoby, poskytování sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání či bydlení a zajišťování trvale udržitelného rozvoje.

Založení a vznik spolku

Spolky budou zakládány jako korporátní právnické osoby. Podle § 214 zákona č. 89/2012 Sb., mohou spolek založit za účelem naplnění společného zájmu 3 osoby, které jsou tímto společným zájmem vedeny.

Spolek vznikne zápisem do veřejného rejstříku na základě návrhu zakladatele nebo jiné osoby, kterou určí ustavující schůze. Do veřejného rejstříku se budou zapisovat tyto skutečnosti: den vzniku, den zrušení a den zániku spolku, název a sídlo spolku, jméno a adresa každého člena statutárního orgánu. Ve veřejném rejstříku musí být dále uveden způsob, jakým bude statutární orgán jednat za spolek a také vznik a zánik jeho funkce.

Členství

Členství ve spolku upravuje § 233 zákona č. 89/2012 Sb. Nejvyšší orgán spolku, nebo jiný orgán, který stanovy spolku určí, rozhoduje o přijetí nového člena. Tento způsob nabytí členství platí, pokud stanovy spolku neurčí jinak. Způsoby zániku členství mohou být kromě vystoupení či vyloučení i další, které uvádí stanovy či občanský zákoník. Například nezaplatí-li člen členský příspěvek ani v přiměřené lhůtě určené spolkem dodatečně ve výzvě k zaplacení.⁶

Pobočný spolek

Spolek bude moci návrhem na zápis do veřejného rejstříku založit svůj pobočný spolek. Pobočný spolek bude muset mít ve svém názvu příznačný prvek názvu hlavního spolku a vyjadřovat vlastnost, kterou mu hlavní spolek při založení určil. Práva a povinnosti

⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů § 238

pobočného spolku budou určovány stanovami hlavního spolku a uveřejňovány v rejstříku. Dnem zápisu do veřejného rejstříku vzniká pobočný spolek.⁷ Rozsah, v jakém ručí hlavní spolek za dluhy pobočného spolku, určí stanovy. V případě zániku spolku, nejprve zanikají pobočné spolky a následně zanikne spolek hlavní.

Orgány spolku

Statutární orgán spolku může být buď kolektivní, nebo individuální. Rozhodnutí o tom, zda bude statutární orgán výbor, jako kolektivní orgán nebo předseda jako individuální orgán bude uvedeno ve stanovách spolku. Pokud stanovy neurčí jinak, bude nejvyšším orgánem spolku členská schůze, do jejíž činnosti spadá i volba předsedy spolku. Stanovy dále určí orgány, které budou daný spolek zřizovat, například kontrolní komisi, rozhodčí či jiné orgány. Funkční období orgánů je dáno zákonem na dobu 5 let nebo může být určeno stanovami. Názvy orgánů spolku mohou být dány stanovami, jedinou podmínkou, kterou přitom zákon stanoví je, že nesmí být zavádějící či klamavé.

Zrušení a zánik spolku

O zrušení spolku může rozhodnout nejvyšší orgán nebo soud. Důvodem pro soudní rozhodnutí o zrušení může podle § 268 zákona č. 89/2012 Sb., být:

- spolek dosahuje svého cíle nezákonným způsobem
- činnost, která je spolkem vyvíjena neodpovídá rozdělení dle § 217 zákona č. 89/2012 Sb., na činnost hlavní a vedlejší
- členství nebo účast na činnosti nebo podpoře spolku je vynucováno
- členům spolku je určitým způsobem bráněno z něj vystoupit

Likvidační zůstatek spolku je využit podle stanov k veřejně prospěšným cílům, popřípadě převeden na obec nebo kraj, ve kterém má spolek své sídlo. Obec či kraj však tento zůstatek také musí využít k veřejně prospěšným zájmům. Disponuje-li spolek s prostředky z veřejného rozpočtu, rozhoduje o likvidačním zůstatku příslušný orgán, který prostředky poskytl.

Veřejná prospěšnost

Právo na status veřejné prospěšnosti mají právnické osoby, které splní stanovené podmínky. Ty osoby, které statusu dosáhnou, si mohou dle § 150 zákona č. 89/2012 Sb.,

⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů § 231

veřejnou prospěšnost uvést ve svém názvu a zapsat ji do veřejného rejstříku. Podmínky pro dosažení veřejné prospěšnosti mohou být následující:

- svou činností přispívat k dosahování obecného blaha,
- rozhodování spolku je podstatně ovlivňováno jen bezúhonnými osobami,
- majetek spolku byl nabyt z poctivých zdrojů,
- jmění spolku je hospodárně využíváno k veřejně prospěšné činnosti.

Veřejná prospěšnost může zaniknout rozhodnutím soudu nebo v případě, že se jí subjekt vzdá. Následně dojde k výmazu tohoto statusu z veřejného rejstříku. Soud může status odejmout v případě, že spolek již nesplňuje stanovené podmínky pro veřejnou prospěšnost a nereaguje na výzvu, aby do určité doby tyto nedostatky odstranil. Dalším důvodem pro soudní odnětí statusu může být návrh osoby, která na tom má právní zájem.

2.2. *Účetnictví občanského sdružení*

2.2.1. Právní úprava vedení účetnictví

Účetnictví občanských sdružení je upraveno několika právními předpisy. Jedná se zejména o zákon o účetnictví, prováděcí předpisy Ministerstva financí a České účetní standardy.

Zákon o účetnictví

Účetnictví občanských sdružení je upraveno zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. V zákoně jsou definována obecná pravidla vedení účetnictví a zásady účtování. Zákon vymezuje obsah účetních dokladů, účetních zápisů a účetních knih. Zákon dále určuje, jak oceňovat, inventarizovat majetek a závazky, uchovávat účetní záznamy a jaké jsou sankce a pokuty při nesplnění nebo porušení povinností, které jsou tímto zákonem stanoveny. Také obsah účetní závěrky je uveden v zákoně o účetnictví.

Prováděcí předpisy Ministerstva financí

Dalšími předpisy, kterými se občanská sdružení řídí, jsou prováděcí předpisy Ministerstva financí, konkrétně jde o vyhlášku č. 504/2002 Sb. a vyhlášku č. 507/2002 Sb.

Vyhláška č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky účtující v soustavě podvojného účetnictví⁸ vymezuje účetní metody a jejich použití, zabývá se problematikou odpisování, tvorby a použití rezerv, tvorby a rozpouštění opravných položek, kurzových či oceňovacích rozdílů nebo oceňování souboru majetku atd. Rozsah a postup sestavení účetní závěrky je také upraven touto vyhláškou. Jsou zde definovány položky rozvahy i výkazu zisku a ztráty a vymezeny informace, které mají být součástí přílohy účetní závěrky.

Vyhláška č. 504/2002 Sb., se zabývá také způsobem přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví. Přílohou této vyhlášky je také směrná účtová osnova (příloha č. 3).

Vyhláška č. 507/2002 Sb., pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví⁹. Jak jsem již výše uvedla, od roku 2004 neplatí termín jednoduché účetnictví, také platnost této vyhlášky k tomuto datu skončila. Existuje ale i nadále možnost za určitých podmínek podle ní postupovat i po roce 2004.

Vyhláška č. 507/2002 Sb., vymezuje obsah účetních knih určených pro vedení jednoduchého účetnictví, kterými jsou peněžní deník, kniha pohledávek a závazků a pomocné knihy o ostatních složkách majetku a závazcích z pracovněprávních vztahů. Tyto knihy slouží jako podklady pro sestavení Přehledu o majetku a závazcích a Přehledu o příjmech a výdajích. Povinnost vykazovat tyto přehledy ukládal účetním jednotkám původní zákon o účetnictví v § 15 odst. 5. Po novelizaci zákona o účetnictví již tento paragraf v zákoně nenalezneme.

České účetní standardy

Jsou vydávány k vyhláškám Ministerstvem financí. Na občanská sdružení se vztahují ČÚS č. 401 až 414. Obsahem Českých účetních standardů je vymezení účetních metod a popis postupů účtování. Jejich funkcí je pak zajistit soulad při používání účetních metod účetními jednotkami. Standardy jsou vydávány dle § 36 zákona o účetnictví a Ministerstvo financí je zveřejňuje ve Finančním zpravodaji.

Ze zákona o účetnictví a z vyhlášek Ministerstva financí vyplývá občanským sdružením také povinnost vést **interní účetní směrnice**. Tyto směrnice musí mít písemnou podobu a

⁸ Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

⁹ Vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví

sdržení v nich konkretizuje postupy účtování a vykazování v těch oblastech, které jsou právními předpisy vymezovány jen obecně.

2.2.2. Rozsah vedení účetnictví

Jednoduché účetnictví

Od roku 1994 mohla občanská sdružení, jejichž příjmy v předchozím účetním období nedosáhly částky 3 miliony Kč, účtovat v soustavě jednoduchého účetnictví. V roce 2002 byla čtvrtou novelizací zákona o účetnictví tato hranice příjmů posunuta až na 6 milionů Kč.

K 1. 1. 2004 prošel zákon o účetnictví důležitou novelizací. Ta se dotkla všech subjektů, které se tímto zákonem řídí, včetně občanských sdružení. Mezi nejzásadnější změny, ke kterým při novelizaci došlo, patří zrušení jednoduchého účetnictví. Jednoduché účetnictví však nevymizelo úplně a ještě v dnešní době jej u některých občanských sdružení můžeme nalézt.

Občanská sdružení, která existovala ještě před 1. 1. 2004 a účtovala v soustavě jednoduchého účetnictví, mohla tímto způsobem účtovat i dále, původně sice jen dočasně, ale novelou zákona o účetnictví¹⁰ k 1. 1. 2008 byla tato možnost občanským sdružením ponechána na dobu neurčitou. Tzn., že občanská sdružení mohou i dnes účtovat v soustavě jednoduchého účetnictví, pokud takto účtovaly již před novelizací zákona v roce 2004 a za předcházející účetní období nemají příjmy vyšší než 3 miliony Kč.

Účetnictví

Další zásadní změnou, ke které došlo šestou novelizací zákona o účetnictví v roce 2004, bylo nahrazení termínu podvojně účetnictví pojmem „účetnictví“ a vymezení rozsahu, ve kterém může být vedeno. Jedná se buď o plný, nebo zjednodušený rozsah.

Zákon o účetnictví vymezuje v § 9 odst. 3 písm. a) neziskové organizace, které mohou vést své účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Mezi těmito subjekty jsou uvedena také občanská sdružení. Subjekty, které nejsou v tomto paragrafu vyjmenovány, mají povinnost vést účetnictví v plném rozsahu.

Zjednodušený rozsah vedení účetnictví spočívá v tom, že účetní jednotky mohou účtovat pouze na úrovni účtových skupin, nikoli až na konkrétní účty. Také jejich účtový

¹⁰ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů § 38a

rozvrh je tvořen pouze účtovými skupinami. Mohou vést tzv. americký deník, tj. spojit účtování v peněžním deníku a hlavní knize a nemají povinnost vést knihy analytických a podrozvahových účtů. Majetek a závazky neoceňují reálnou hodnotou podle § 27 zákona o účetnictví a rezervy či opravné položky tvoří pouze podle zákona o rezervách.¹¹ Účetní závěrka těchto subjektů je také sestavována ve zjednodušeném rozsahu.

2.2.3. Účetní uzávěrka a účetní závěrka

Účetní uzávěrka

Obecně platí, že účetní závěrce předchází účetní uzávěrka. Ta zahrnuje operace, které je potřeba provést předtím, než účetní jednotka uzavře účetní knihy a sestaví výkazy.

K uzávěrkovým operacím patří:

- inventarizace majetku a závazků, kterou musí sdružení provést na konci účetního období (v případě, že sdružení zjistí jisté inventarizační rozdíly, jeho povinností je tyto rozdíly vypořádat),
- vyúčtování kurzových rozdílů (například v případě, že má občanské sdružení závazky v cizích měnách),
- zaúčtování dohadných položek, opravných položek nebo odpisů pohledávek, zásob na cestě či nevyfakturovaných dodávek,
- tvorba a zúčtování rezerv.

Po vypořádání uzávěrkových operací účetní jednotka uzavírá účetní knihy. Přitom zjišťuje obraty a konečné stavy jednotlivých účtových skupin. Zjištěný účetní výsledek hospodaření upraví na základ daně a vypočte splatnou daňovou povinnost k dani z příjmů právnických osob. Tuto daňovou povinnost sdružení také zaúčtuje na příslušný nákladový účet. Konečné stavy rozvahových účtových skupin a konečný stav účtu výsledku hospodaření jsou na závěr převedeny na Konečný účet rozvažný.

Účetní závěrka

Po uzavření účetních knih může občanské sdružení sestavit účetní závěrku. Podle zákona o účetnictví¹² účetní závěrku tvoří:

- rozvaha,

¹¹ Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

¹² Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů § 18 odst. 1

- výkaz zisku a ztráty,
- příloha k účetní závěrce.

Tyto tři výkazy jsou povinnou součástí účetní závěrky. Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu sestavují jen účetní jednotky, kterým tato povinnost vyplývá ze zákona.

Pokud občanské sdružení účtuje v soustavě jednoduchého účetnictví, tvoří jeho účetní závěrku:

- přehled o majetku a závazcích,
- přehled o příjmech a výdajích.

Součástí účetní závěrky musí být podle zákona o účetnictví¹³ také identifikační údaje o dané jednotce včetně jejího sídla a identifikačního čísla a poslání občanského sdružení, pro které bylo zřízeno. Zákon vyžaduje i určení rozvahového dne nebo jiného okamžiku, ke kterému sdružení účetní závěrku sestavilo. V závěru účetní závěrky musí být uveden datum jejího sestavení a podpisy statutárního orgánu sdružení.

Rozvaha

Rozvaha je stavovým výkazem obsahujícím strukturu majetku a zdrojů, z nichž byl daný majetek pořízen. Částky v rozvaze jsou uváděny v brutto i netto hodnotách. Netto hodnotu získáme odečtením korekcí (odpisů dlouhodobého majetku a opravných položek) od brutto hodnot. Rozvaha obsahuje také netto hodnoty z předcházejícího období, sloužící k porovnání s výslednými netto hodnotami období současného.

Okamžik, ke kterému je rozvaha sestavena, je nazýván rozvahovým dnem. Jde zpravidla o poslední den účetního období. K tomuto okamžiku jsou také zjišťovány hodnoty jednotlivých aktiv a pasiv sdružení.

Výkaz zisku a ztráty

Tento výkaz zahrnuje konečné stavy nákladů a výnosů a také výsledek hospodaření sdružení. To vše musí být uvedeno v členění na hlavní a doplňkovou činnost. Z výkazu zisku a ztráty tedy musí být patrné, které náklady a výnosy byly dosaženy v hlavní a které

¹³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů § 18 odst. 2

v doplňkové činnosti. Stejně tak výsledek hospodaření musí být oddělen podle činnosti, kterou byl vytvořen.

Příloha k účetní závěrce

Příloha obsahuje doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Zahrnuje také údaje o splatných závazcích pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, splatných závazcích veřejného zdravotního pojištění a o případných daňových nedoplatecích.

2.2.4. Výroční zpráva

Povinnost sepsovat a zveřejňovat výroční zprávu neukládá občanským sdružením žádný zákon ani jiný právní předpis. Většina občanských sdružení však chápe výroční zprávu jako jistý druh propagace a informování veřejnosti o své činnosti a majetkové i finanční situaci. Výroční zpráva by měla být nejen přehledná a zajímavá obsahově, ale měla by zaujmout i po grafické stránce. Tím se zvýší pravděpodobnost, že tento druh prezentace osloví případné dárce nebo sponzory.

Existuje případ, kdy může být vyžadováno, aby občanské sdružení výroční zprávu sestavilo a uveřejnilo. Jde o situaci, kdy sdružení získá peněžní prostředky (dotaci). Požadavek na sestavení pak vychází od poskytovatele dotace. Smyslem výroční zprávy je tedy informovat poskytovatele i širokou veřejnost o způsobu použití prostředků, které sdružení obdrželo.

Informace ve výroční zprávě jsou podstatné nejen pro zakladatele občanského sdružení, kteří prostřednictvím nich zjišťují, zda je dodržováno poslání sdružení, ale také pro sponzory (jak již bylo výše uvedeno). Další subjekty, pro které mohou být informace ve výroční zprávě důležité, jsou například státní orgány, zejména v souvislosti s dodržováním daňových a s nimi souvisejících zákonů, banky, v případě, že sdružení žádá o poskytnutí úvěru a v neposlední řadě také veřejnost.

3. FINANCOVÁNÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

K tomu, aby občanské sdružení bylo schopné dosahovat cílů, které si předsevzalo při svém založení, potřebuje finanční prostředky. Ty jsou předpokladem jeho dalšího fungování a možného rozvoje. Zdroji financování občanských sdružení a neziskových organizací obecně, bývají příspěvky jejich členů, dary fyzických i právnických osob, ale také prostředky z dědických řízení.

Tyto zdroje, z nichž může být občanské sdružení financováno, lze rozdělit do několika skupin:

- veřejné zdroje,
- neveřejné zdroje,
- samofinancování.

Občanské sdružení by nemělo být závislé pouze na jedné skupině zdrojů, ale mělo by být financováno více zdroji v různém poměru.

3.1. Veřejné zdroje financování občanského sdružení

Občanská sdružení spadají mezi nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), které na rozdíl od státního neziskového sektoru nejsou přímo napojeny na rozpočtovou soustavu České republiky. Občanská sdružení však mají možnost získat prostředky z veřejných zdrojů financování prostřednictvím grantové podpory na základě výdajových veřejných programů nebo samostatných projektů.

Vazba občanského sdružení na veřejnou rozpočtovou soustavu může být dvojí:

1. přímá, sdružením jsou poskytovány dotace, granty, finanční výpomoci z veřejných rozpočtů,
2. nepřímá, sponzorství a poskytování darů ziskovými subjekty nebo jednotlivci je ovlivněno daňovým zákonodárstvím, a to jak pokud jde o dárce (sponzory, donátory), tak pokud jde o příjemce.

Veřejné přímé zdroje se rozlišují podle subjektu, který je poskytuje:

- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace z rozpočtu územních samosprávních celků,
- prostředky z EU.

3.1.1. Dotace ze státního rozpočtu

V současné době jsou pro většinu občanských sdružení dotace z veřejných zdrojů jejich stěžejním příjmem.

Finanční vztahy se státním rozpočtem jsou upraveny zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Dotace ze státního rozpočtu mohou občanská sdružení získat prostřednictvím státní dotační politiky. Ta kromě dotací zahrnuje také veřejné zakázky a smlouvy o poskytování služeb, dotace poskytované na základě zákona (toto je určeno pro církevní organizace, veřejné a soukromé školy a politické strany) a ostatní zdroje (například Nadační investiční fond). Ústřední orgány státní správy každoročně určují svými usneseními tzv. **hlavní (prioritní) oblasti státní dotační politiky** vůči NNO. Pokud posláním daného občanského sdružení je naplňovat některou z těchto hlavních oblastí státní dotační politiky, je pravděpodobné, že bude mít na dotaci nárok.

Dotace je příjemci poskytována na základě žádosti o dotaci. Ovšem předložením žádosti ještě není zaručen automatický příslib dotace. Na dotaci ze státního rozpočtu totiž není právní nárok. Pokud žádost o dotaci splní všechny požadované náležitosti je zařazena do dotačního programu daného ministerstva. O přiznání či nepřiznání dotace však rozhoduje její poskytovatel.

Pokud je dotace subjektu přiznána, vydá o tom poskytovatel písemné rozhodnutí, kde detailně popíše podmínky pro použití dotace, dále jaké jsou povinnosti příjemce dotace a jak proběhne zúčtování se státním rozpočtem.

Dotace jsou poskytovány vždy účelově. Proto občanská sdružení vypracovávají projekty, kde jsou mimo jiné určeny činnosti a oblasti potřeb, na které je dotace žádána. Jelikož státní rozpočet je schvalován pouze na rok, také dotace z něj čerpané nemohou být určeny na delší období.

Stálým poradním, orgánem vlády ČR je tzv. **Rada vlády pro nestátní neziskové organizace** (dále jen „Rada“), která se v roce 1998 transformovala z Rady pro nadace. „Rada soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály, týkající se NNO a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.“¹⁴ Mezi

¹⁴Vláda České republiky. [online]. 2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>

její hlavní činnosti patří posuzování podkladů pro rozhodnutí vlády, týkajících se podpory NNO a podmínek jejich činnosti.

Rada je také iniciativním a koordinačním orgánem, řídí spolupráci mezi jednotlivými ministerstvy, správními úřady a také orgány územní samosprávy působícími v oblasti podpory NNO.

Každý rok Rada vypracovává a zveřejňuje publikaci **Informace o poskytování dotací NNO** za daný rok z vybraných veřejných rozpočtů a grantové programy nadací – příjemců příspěvku z Nadačního investičního fondu. V tomto dokumentu jsou uváděna jednotlivá ministerstva, která realizují dotační politiku a také Úřad vlády ČR. Jsou zde specifikovány dotační programy jednotlivých ministerstev a Úřadu vlády ČR. Uvádí, na které programy je možno žádat o dotaci, jak se postupuje při udělování dotace, kdo se může o dotaci ucházet a jsou zde také termíny, do kdy je možno podat žádost a kontaktní osoba dotačního programu. Pro evidování udělených dotací byla zřízena databáze „Centrální evidence dotací ze státního rozpočtu.“

3.1.2. Dotace z rozpočtu územních samosprávních celků

Tato oblast je ošetřena zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Samosprávné území celky, tedy kraje a obce, mohou občanským sdružením poskytnout finanční prostředky. U tohoto způsobu financování je však nevýhodou skutečnost, že podmínky pro udělení dotace i stanovení účelu dotace je v kompetenci příslušného samosprávného celku, který dotaci poskytuje.

3.1.3. Prostředky z EU

Evropská unie patří k nejbohatším částem světa, ale v oblasti prosperity existují mezi zeměmi EU značné rozdíly. Tyto hospodářské a sociální rozdíly se snaží vyrovnávat regionální (kohezní) politika. Jejím cílem je zajistit stejné podmínky pro občany všech států EU. K tomu tato politika využívá **strukturální fondy Evropské unie**. Strukturální fondy slouží k akumulaci finančních prostředků, které jsou dále využívány k podpoře vyváženého rozvoje a růstu jednotlivých regionů EU.

V současné době končí sedmileté programovací období, které bylo vyhlášeno na léta 2007-2013. Během této doby došlo k jistým změnám a počet strukturálních fondů byl z původních čtyř fondů snížen na dva – Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF). Evropský fond regionálního rozvoje je zaměřen na podporu

investičních projektů. Jedná se zejména o výstavbu silnic a železnic, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie ale také například o podporu začínajících podnikatelů. Evropský sociální fond je zaměřen na podporu neinvestičních projektů, jako například rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny apod.

O finanční podporu z Evropského sociálního fondu mohou žádat všechny organizace a to prostřednictvím různých programů. Zodpovědnost za tuto finanční pomoc v České republice přebírá Ministerstvo práce a sociální věcí. Na spolupráci s ním se mimo jiné podílí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí. K žádosti o finanční prostředky z Evropského sociálního fondu musí nezisková organizace předložit příslušnému ministerstvu projekt, který se zabývá řešením určitého problému, který má společenský význam.

3.2. *Neveřejné zdroje financování občanského sdružení*

Tuto kategorii zdrojů financování lze rozdělit opět podle subjektů, od nichž prostředky plynou:

- individuální dárci,
- firemní dárci,
- nadace.

3.2.1. Individuální dárci

Individuální dárci mohou být členové organizace nebo jejich příbuzní. Také to však mohou být dobrovolníci a lidé s podobnými zájmy. Tato část veřejnosti je pro neziskové organizace stěžejní. Její snahou by mělo být, aby se z ní stala tzv. **sympatizující veřejnost**. Každá organizace má svou databázi individuálních dárců, které pravidelně oslovuje. Při její správě je nezisková organizace povinna řídit se zákonem č. 177/2001 Sb., o ochraně osobních dat. Musí tedy stanovit účel, pro nějž mají být údaje o dárcích zpracovávány, stanovit způsob a prostředky, kterými budou údaje zpracovávány a pracovat pouze s pravdivými a přesnými údaji o dárcích.

Pokud je nezisková organizace teprve na začátku získávání si individuálních dárců z řad dobrovolníků a subjektů s podobnými zájmy, měla by dobře zvážit formu, kterou tuto veřejnost osloví. Za nejvhodnější formu pro první oslovení dárce je považován **osobní dopis**.

Jedná se o přímou formu oslovení. V dopise nezisková organizace představí nejprve sebe, svou činnost a dále pak projekt, který nabízí k podpoření.

Dárce, kteří kladně reagovali na osobní dopis, si nezisková organizace snaží udržet zasíláním pozvánek na akce, které uspořádá nebo svých výročních zpráv, ve kterých uvádí i způsob, kterým svěřené dary využila. Obecně má nezisková organizace zájem na tom, aby se z těchto dárců stali dárce pravidelní. Jim pak neziskové organizace nabízí bezhotovostní formu darování, převodem z účtu na účet. Běžně se také stává, že dárce tyto transakce zadávají jako trvalé příkazy, což pro neziskovou organizaci představuje určité ujištění, že darování bude v určitém intervalu pravidelné. Ovšem nezisková organizace musí počítat i se situací, kdy dárce bez vysvětlení svou podporu organizace stáhne.

Neziskové organizace se snaží potencionální dárce motivovat také tím, že jim připomínají jejich možnost uplatnit si dary ve svém daňovém přiznání k dani z příjmu jako nezdanitelnou částku základu daně. Podle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů si mohou fyzické osoby dle § 15 odst. 8 odečíst hodnotu darů, pokud jeho celková hodnota ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 Kč. Nejvýše si však může odečíst 10 % ze základu daně.

Další formou individuálního dárcovství jsou jednorázové větší dary nebo závěti. Tyto způsoby darování musí nezisková organizace detailně zkoumat a postupovat při jejich posuzování zvláště delikátně. Důležité je správně určit motiv dárce, který jej k darování vede. Pro pověst neziskové organizace by bylo ničující, kdyby přijala dar, který jí dárce daroval, aby se tak například pomstil své rodině apod.

V poslední době dosti rozšířeným způsobem darování jsou **dárcovské SMS**. Výhodou tohoto způsobu darování je jeho jednoduchost a také možnost přispívat menšími částkami ihned. Jednotlivým dárcům umožňuje prostřednictvím textové zprávy podpořit činnost konkrétní neziskové organizace přímo ze svého mobilního telefonu. Tuto formu může využít každá nezisková organizace, která splňuje podmínky pro registraci. Tento způsob dárcovství je založen na průhlednosti ekonomiky neziskové organizace. Ta musí dopředu sdělit informace o projektu, který má být touto formou podpořen a také jakým způsobem získané prostředky využije. Toto využití je nezisková organizace následně povinná zveřejnit. Dárce touto formou mohou projekt organizace podpořit jakoukoliv částkou, přičemž cena jedné DMS* zaslaná na číslo 87777 s heslem podpořeného projektu je 30 Kč, z toho 27 Kč získá

nezisková organizace a zbylé 3 Kč telekomunikační společnost, zprostředkovávající tuto službu.

Formou individuálního dárcovství je i **veřejná sbírka**. Podle zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách, je za veřejnou sbírku považováno: „Získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělávání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochranu kulturních památek tradic nebo životního prostředí.“ Při veřejné sbírce mohou být shromažďovány pouze peněžní prostředky. Nelze tedy tímto způsobem darovat věcné dary. Ty jsou řešeny podle občanského práva darovací smlouvou nebo daňovými předpisy. Za veřejné sbírky rovněž nelze považovat:

- shromažďování finančních prostředků politickými stranami nebo politickými hnutími, i když mají peněžní formu,
- shromažďování finančních prostředků v kostelech a modlitebnách. Jde o specifický případ, kdy shromažďování peněžních prostředků je tradičně spjato s činností církevních a náboženských společností.

Veřejnou sbírku může organizovat právnická osoba se sídlem na území České republiky, která není v konkurzním řízení či v likvidaci, obec nebo kraj. Veřejnou sbírku naopak nemůže pořádat fyzická osoba.

Předpoklady, podle kterých lze poznat, že se jedná o veřejnou sbírku, jsou:

- neurčitý okruh přispívajících. Není tedy dopředu známo, kdo se do sbírky zapojí.
- veřejně prospěšný účel. Tento termín není v zákoně přesně definován. V případě, že existují pochyby, zda sbírka splňuje tento předpoklad, musí být veřejná prospěšnost posouzena krajským úřadem.
- sbírka musí být transparentně vyhodnocena, což znamená vyčíslit celkový hrubý výtěžek ze sbírky a také náklady, které se pojí k organizování sbírky, následně je možno vyjádřit čistý výtěžek sbírky odečtením nákladů sbírky od hrubého výtěžku.

K zajištění průhlednosti veřejné sbírky slouží také založení tzv. **transparentních účtů**. Do nich může kdykoliv kdokoliv nahlížet. Dárci tak mohou vidět své příspěvky i způsob, jakým byly využity a další finanční transakce, ke kterým na účtu dané neziskové organizace došlo.

Jeden organizátor může pořádat více veřejných sbírek, pokud mají různé účely. Veřejnou sbírku se stejným účelem může organizátor realizovat až po řádném ukončení té předchozí. Veřejná sbírka může být pořádána maximálně po dobu 3 let. Trvá-li veřejná sbírka více než 1 rok, provádí příslušný krajský úřad kontrolu průběžného vyúčtování. To je organizace povinna předložit do tří měsíců po uplynutí každého roku.

Zákon o veřejných sbírkách umožňuje 5 metod, kterými lze sbírky pořádat. Tyto metody mohou být vzájemně kombinovány. Jedná se o:

1. **shromažďování příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu** – pro tento způsob organizace veřejné sbírky musí realizátor na dobu jejího konání zřítit samostatný bankovní účet, který musí ve svém účetnictví evidovat odděleně od ostatních aktiv a pasiv, která vlastní. Zde se následně shromažďuje hrubý výtěžek ze sbírky.
2. **sběrací listiny** – tyto listiny slouží k přesné evidenci přispívajících, jsou vyhotovovány v jednom provedení, očíslovány a opatřeny podpisem statutárního orgánu a razítkem pořadatele sbírky. Také na nich musí být uveden krajský úřad, kterému bylo pořádání sbírky oznámeno a informace o fyzické osobě, která byla organizací sbírky pověřena prostřednictvím plné moci.
3. **pokladničky** – pořadatel je povinen místně příslušnému obecnímu úřadu předem oznámit, že v jeho územním obvodu hodlá pokladničky rozmístit nebo oznámit, že pokladničky budou přenosné. Aby nedošlo k neoprávněnému vniknutí dovnitř, jsou pokladničky zapečetěny pracovníkem obecního úřadu. Při otevírání pokladničky musí být přítomni dva zástupci organizace a jeden zaměstnanec obecního úřadu. O otevření pokladničky musí být vyhotoven zápis, ve kterém všichni zúčastnění odsouhlasí svými podpisy peněžní obnos, který se v pokladničce nacházel.
4. **prodej předmětů a prodej vstupenek** – při těchto metodách veřejných sbírek musí být viditelně zveřejněno, kdo sbírku pořádá, jaký je účel sbírky a krajský úřad, kterému byla sbírka oznámena. V případě prodeje vstupenek, což je v podstatě specifický případ prodeje předmětů, musí být oznámeno, kolik vstupenek bylo vytištěno.
5. **pronájem telefonní linky** – tento způsob pořádání veřejné sbírky je spojen s dárcovskými SMS, které již byly zmíněny výše.

3.2.2. Firemní dárci

Další skupinou, které musí neziskové organizace věnovat zvláštní pozornost, jsou podniky. Také zde vedou právnické osoby ke spolupráci s neziskovými organizacemi různé důvody. Může to být například možnost uplatnění si daňových úlev, nebo forma investice volných prostředků, případně součást reklamy. U některých podniků je darování neziskovým organizacím vžitá tradice.

Také podniky mají možnost odpočtu daru, při výpočtu základu daně pro daň z příjmu. Podle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů se právnická osoba řídí § 20 odst. 8 zákona o daních z příjmů, podle něhož si může odečíst hodnotu daru, jestliže za zdaňovací období činí alespoň 2 000 Kč. Nejvýše si může odečíst 5 % ze základu daně sníženého o uplatněnou ztrátu. Ovšem podle chystané **novelizace** mají mít od 1. 1. 2015 i právnické osoby možnost odečíst si až 10 % ze základu daně sníženého o uplatněnou ztrátu. Pokud je dárce osoba, která není založena za účelem podnikání, nemůže si tento odpočet podle zákona o daních z příjmů uplatnit.

Jednou z nejrozšířenějších forem získávání zdrojů pro neziskové organizace ze strany podniků je **sponzoring**. Je zde určitý rozdíl od klasického poskytnutí daru. Podnik, který daruje ať už finanční obnos nebo i hmotné dary očekává protihodnotu. Ta bývá poskytována neziskovou organizací nejčastěji ve formě zviditelnění podniku jako sponzora. Proto nezisková organizace uvádí logo sponzora na své internetové stránky, ve výroční zprávě, aby tak jméno sponzora vešlo do povědomí veřejnosti. Tímto způsobem přispívají podniky nejčastěji neziskovým organizacím působícím v oblasti sportu, kultury, vzdělání či sociálních služeb.

3.2.3. Nadace

Nadace, stejně jako nadační fondy jsou upraveny zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. V tomto zákoně je také uvedena definice nadace, jako účelového sdružení majetku zřízených a vzniklých pro dosahování obecně prospěšných cílů. Zakladatel nadace vymezí v zakládací listině nebo v závěti její poslání. Nadace shromažďují finanční prostředky i hmotné dary, které pak následně rozdělují na obecně prospěšnou činnost. Příjemci těchto prostředků, často označovaných jako granty, jsou většinou občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy nebo i jednotlivci. Rozhodnutí o tom, komu budou získané prostředky poskytnuty, je v kompetenci správní rady nadace. Žadatelé grantů musí sepsat písemnou žádost a následně se řídit stanovenými pravidly pro jejich použití.

3.3. *Samofinancování občanského sdružení*

I když nezisková organizace už ze své podstaty není založena za účelem podnikání, tj. dosahování zisku, může být jedním z jejích zdrojů pro získávání peněžních prostředků i vlastní činnost organizace, tedy vlastní podnikání. Vlastní podnikání sdružení ve většině případů vychází z poslání organizace. Prostředky, které si sdružení takto zajistí, slouží k dosahování tohoto poslání. Vlastní podnikání nebo jakákoli obecně výdělečná činnost je považována za činnost vedlejší neboli doplňkovou. Nezisková organizace má povinnost tuto činnost přesně vymezit a odlišit tak od činnosti hlavní.

Na první pohled by se mohlo zdát, že samofinancování sdružení je v podstatě běžnou podnikatelskou činností, při bližším prozkoumání však zjistíme určité rozdíly mezi podnikáním občanského sdružení a podnikáním subjektu, který byl k tomuto účelu založen. Hlavní odlišností jsou priority obou subjektů. Zatímco podnikatelská organizace upřednostňuje dosahování zisku a kladných hodnot svého cash flow, prioritou občanského sdružení je jeho poslání. Dále pak také minimalizace ztráty, zisk a vyrovnané cash flow. Také ve způsobu využití zisku se subjekty odlišují. Subjekt založený za účelem dosahování zisku, přerozdělí tento zisk mezi své majitele nebo akcionáře, částečně jej reinvestuje, případně věnuje na dobročinnost. Občanské sdružení využije zisk dosažený ze své podnikatelské činnosti k naplnění svého poslání, neboli reinvestuje jej do své hlavní činnosti. Rozdíl lze také nalézt v odpovědnosti vedení. U podnikatelské organizace spočívá především na majitelích nebo akcionářích, ale u občanského sdružení je rozložena na jeho členy i širší veřejnost. Obecně lze říci, že u subjektu, který byl založen za účelem dosahování zisku je samofinancování základním způsobem, jakým financuje svou podnikatelskou činnost, ale u neziskové organizace je to jej jedna z možností a záleží na ní, zda a do jaké míry ji využije.

Činnosti zajišťující samofinancování

Nejběžnějším způsobem samofinancování jsou **členské poplatky**. Liší se od darů nebo členských příspěvků. Jde o poplatky členů organizace, kteří za něj dostávají určitou protihodnotu, například slevy na aktivity pořádané organizací, na vzdělávací semináře, úhradu předplatného časopisu neziskové organizace apod. Tento zdroj sice není téměř vůbec rizikový ani časově náročný, také však není příliš výnosný. Tímto způsobem si organizace příliš prostředků nezajistí.

Nezisková organizace může získávat **platby za poskytované služby**. Například za poradenské služby v oblasti práva, sociologie či ekologie apod. za určitý poplatek. Tento způsob financování je jistě výnosnější ovšem také náročnější na čas. Organizace také musí mít dostatek odborníků, kteří budou tyto služby poskytovat. Problém může nastat v případě, že nezisková organizace dříve poskytovala služby bezplatně a nyní je zpoplatnila. Mohlo by dojít k odlivu klientů, pokud by stejné nebo obdobné služby získali jinde výhodněji. Dalším problémem by mohlo být určení výnosnosti zpoplatněním těchto služeb, protože často bývají dotovány nějakým grantem.

Prodej výrobků, které zhotovují sami členové sdružení a následně je prodávají široké veřejnosti, představuje další možný zdroj samofinancování. Většinou jde o produkty, související s posláním organizace. Příkladem takové činnosti jsou chráněné dílny, kde pracují tělesně či psychicky indisponovaní klienti. Také u tohoto druhu samofinancování je obtížné určit jeho výnosnost. Jak výroba, tak i následný prodej zboží bývá obvykle dotován granty.

Pokud nezisková organizace vlastní budovy nebo určité prostory, které však nevyužívá, může je pronajímat. **Příjmy z pronájmu** pak představují zdroj samofinancování. Také může jít o pronájem automobilů, které nepotřebuje pro svou činnost. Nájemní vztah musí být ošetřen nájemní smlouvou, v níž by mělo být mimo jiné uvedeno i to, kdo se o předmět nájmu bude starat a nést následky případných škod. Pronájem zajišťuje organizaci relativně stabilní příjem peněžních prostředků.

Při spolupráci s určitou podnikatelskou organizací může NNO dosahovat **příjmy z využití nehmotného majetku**. Podnikatelský subjekt na svém výrobku propaguje, že část výtěžku z jeho prodeje věnuje na dobročinné účely, čímž by si ráda zajistila vyšší odbyty. Také zde musí být vztah mezi neziskovou a podnikatelskou organizací založen na smlouvě. Přitom by nezisková organizace měla být opatrná při výběru svého spolupracujícího partnera, aby si špatnou volbou nepoškodila svou pověst.

Méně obvyklým způsobem samofinancování jsou **finanční investice**. Nezisková organizace volí cestu investování většinou jen v případě, kdy získá jednorázově větší obnos peněžních prostředků, například ze závěti nebo darem. Některým možnostem investování by se však neziskové organizace měly vyhnout. Jedná se zejména o rizikové investování do akcií. Spíše by se měly zaměřit na jistější finanční možnosti a volit instituce s dlouhodobější existencí a kladnými ohlasy.

Podle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., dle § 18 si mohou neziskové organizace snížit svůj základ daně o 30 % z příjmů, nejvíce však o 3 miliony korun. Tuto skutečnost lze považovat za jisté **daňové zvýhodnění** NNO. Podle tohoto zákona nejsou předmětem daně z příjmů výnosy z činnosti, která je posláním organizace, tedy její hlavní činnosti a také úroky z finančních prostředků na běžném účtu neziskové organizace. Naopak předmětem daně z příjmů jsou výnosy z reklam, z členských příspěvků, které nejsou přijímány podle stanov a z nájemného. Může dojít k situaci, kdy výnosy z hlavní činnosti neziskové organizace budou podléhat dani z příjmů. Tato skutečnost nastává tehdy, jestliže výnosy z hlavní činnosti převyšují náklady na dosažení, zajištění a udržení těchto výnosů. Základ daně je pak roven rozdílu mezi těmito výnosy a náklady.

Osvobození od daně z příjmů je uvedeno v § 19 zákona č. 586/2002 Sb. Osvobozeny jsou členské příspěvky přijímané dle stanov kromě jiných také občanskými sdruženími. Dále jsou dle tohoto paragrafu mimo jiné osvobozeny výnosy kostelních sbírek, příjmy za církevní úkony a příspěvky členů u registrovaných církví a náboženských společností a úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejné sbírky. Rovněž u daně dědické, darovací a daně z nemovitostí mají neziskové organizace úlevy.

Samofinancování neziskové organizace má své výhody i nevýhody. Pokud je zvolen vhodný způsob samofinancování, může tímto způsobem dojít ke zvýšení disponibilních finančních prostředků organizace. V souvislosti s tím je nespornou **výhodou samofinancování** také schopnost zajištění si finančních prostředků pro překonání obtížného období, kdy má organizace nedostatek ostatních zdrojů (grantů, dotací či darů). V případě, že organizace získá tzv. „účelové dotace“, nemůže z nich dotovat například mzdy svých zaměstnanců nebo provoz organizace. Samofinancování je jednou z možných forem, kterými lze tyto výdaje uhradit. Samofinancováním dává nezisková organizace okolí najevo svou snahu zajistit si prostředky svépomocí a nespolehat se výhradně na dary a dotace.

Naopak **nevýhodou samofinancování** je jistě jeho rizikovost a také skutečnost, že tento způsob získávání peněžních prostředků nemohou využít všechny neziskové organizace. Každá organizace je výrazně specifická. Pokud se tedy některá z nich rozhodne pro tento způsob financování, nemůže postupovat podle žádného návodu ani informací od jiných neziskových organizací. Pouze později může vycházet ze svých vlastních zkušeností. K dalším nevýhodám této formy financování můžeme řadit její administrativní náročnost. Samofinancování musí být vedeno v účetnictví organizace odděleně od hlavní činnosti a

příjmy získané tímto způsobem, na rozdíl od příjmů z hlavní činnosti, podléhají dani z příjmů právnických osob.

4. PROCES ZÍSKÁVÁNÍ A VYÚČTOVÁNÍ DOTACE

Ze všech výše uvedených způsobů, kterými může být nezisková organizace financována, jsem pro praktickou část diplomové práce vybrala státní dotaci poskytovanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Celý proces žádosti o dotaci, jejího získání, využívání a následného vyúčtování je aplikován na konkrétním občanském sdružení. Pro toto praktické znázornění jsem vybrala občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS a jeho projekt Anima Iuventutis 2012.

4.1. *Charakteristika vybraného občanského sdružení*

Anima Iuventutis je občanským sdružením, které bylo založeno v roce 2001. Již od svého vzniku sídlí sdružení v Ostravě. Podstatou existence této nestátní neziskové organizace je práce s dětmi a mládeží. Je zaměřena na děti a mladé lidi do 26 let bez rozdílu národnosti, vyznání či čehokoliv jiného (dle zákona č. 83/1990 Sb.). Sdružení působí v Ostravsko-opavské diecézi, která zahrnuje Moravskoslezský kraj a část kraje Olomouckého. V současnosti má Anima Iuventutis více než 1 200 členů. Členská základna sdružení je tvořena převážně mladými. Děti do 18 let představují 48 % členů, mladí ve věku 19 až 26 let tvoří 32 % členské základny a 20 % členů je starší 27 let.¹⁵

Snahou sdružení je nabídnout dnešní mladé generaci alternativní způsob využití jejich volného času. Nabízí jim možnost rozvoje po stránce morální, kulturní, duchovní, společenské i fyzické. Důraz klade na neformální a informální formu vzdělávání. Vizí Animy Iuventutis je vést mladé k odpovědnému způsobu života od nejútlejšího věku a napomoci jim tak v budoucích etapách života. Účastí na aktivitách sdružení se mladí učí přijímat sama sebe, nalézt své silné a slabé stránky, objevovat skryté talenty, aby pak byli schopni uplatnit se ve společnosti, rozhodovat se o svém budoucím povolání, budovat si poctivou a zodpovědnou kariéru v zaměstnání, založit rodinu apod.

Sídlo Anima Iuventutis se nachází v Ostravě. Je také zároveň Ústředím, odkud je zajišťována činnost sdružení a dále také telefonická a emailová podpora a komunikace. Kromě Ústředí má sdružení pět organizačních složek, neboli poboček, které jsou strategicky rozmístěny po Moravskoslezském kraji. Tyto složky nemají svou vlastní právní subjektivitu a jsou umístěny vždy ve větších městech tohoto kraje – Frýdek, Hlučín, Místek, Nový Jičín a Opava. Akce pořádané pobočkami mají většinou místní působnost. Akce pro celou oblast, kde

¹⁵ Údaje o složení členské základny sdružení jsou zjišťovány k 31. prosinci 2012 ze Seznamu členů Anima Iuventutis, který je veden Ústředím sdružení.

sdužení působí, tj. Moravskoslezský kraj a část kraje Olomouckého pořádá Ústředí. Sdužení po celou dobu své činnosti úzce spolupracuje s Diecézním střediskem mládeže ve Staré Vsi nad Ondřejnicí, s Asociací křesťanských sdužení mládeže a jim podobnými sduženími.

Aktivity sdužení jsou zajišťovány ve spolupráci s mladými dobrovolníky, kteří pracují ve prospěch druhých bez nároku na odměnu. Jejich činnost spočívá v celoročním vedení pravidelných skupin a zapojování se v přípravách dalších akcí. Za tuto práci sdužení dobrovolníkům neplatí, ti ji vykonávají ve svém volném čase. Pro tyto dobrovolníky pořádá Ústředí akce, které mají přispět k jejich formaci a podpořit je v činnosti pro sdužení. Dobrovolníky jsou zejména členové sdužení a v současné době jich Anima Iuventutis má asi 200 v různém zastoupení v jednotlivých pobočkách a Ústředí.

Činnosti sdužení

Činnost sdužení můžeme rozdělit na aktivity pro organizované skupiny dětí a mládeže a neorganizované skupiny. Pro organizované skupiny, tj. především pro členy Animy Iuventutis, jsou pořádány pravidelné kurzy Animátorů, Setkávání zástupců a celoroční činnost poboček. Pro neorganizované skupiny dětí a mládeže, tj. širokou veřejnost jsou připravovány Večery mladých, Brigády, Rozlučka s prázdninami a různé tematické víkendy.

Z časového hlediska lze činnost sdužení členit na:

- jednodenní aktivity (karnevaly, maškarní bály pro děti, turistické nebo poznávací výlety, společná odpoledne),
- víkendové aktivity (tematicky zaměřené jako například hudební, taneční nebo tvořivý víkend),
- vícedenní pobyty (zaměřené například na utužování kolektivu nebo sportovní vyžití),
- letní tábory,
- pravidelné aktivity.

Organizační struktura sdužení

V čele Anima Iuventutis stojí předseda sdužení, který společně s jednatelem tvoří výkonný výbor sdužení. Jednatel zastupuje sdužení navenek, jeho pracovní náplní je zajištění chodu sdužení po administrativní stránce, společně s účetní zodpovídá za finance sdužení. Jednatel také sepisuje a podává za sdužení žádosti o dotace. Účetní má na starosti

účetnictví sdružení. Podává pokyny ohledně vedení účetnictví účetním poboček, dobrovolníkům. Není zaměstnancem sdružení, ale její činnost je financována Ostravsko-opavským biskupstvím, které rovněž poskytuje prostory, kde účetnictví Anima Iuventutis může vést.

V jednotlivých pobočkách sdružení působí předseda, místopředseda a účetní pobočky. Jde o dobrovolníky, kteří zajišťují chod a koordinaci aktivit v dané pobočce. Úzce spolupracují s Ústředím, zejména po účetní stránce.

Struktura finančních prostředků sdružení

Finanční prostředky sdružení tvoří příspěvky členů sdružení, dary fyzických i právnických osob, dotace, přijaté úroky. Tyto zdroje jsou však zastoupeny v různém poměru, což vyplývá i z grafu 4.1. Poměr finančních prostředků je během existence sdružení každoročně obdobný.

Hlavním zdrojem sdružení ANIMA IUVENTUTIS jsou příspěvky od účastníků akcí, které sdružení pořádá.

Dalším důležitým zdrojem jsou dotace. I pro rok 2012 žádal jednatel sdružení jménem ANIMA IUVENTUTIS o dotaci jak Ministerstvo školství, práce a tělovýchovy, tak také Moravskoslezský kraj. Zatímco MŠMT uvedenému sdružení přiznalo dotaci ve výši 218 960 Kč a v závěru roku 2012 ji ještě o 25 400 Kč navýšilo, s žádostí u Moravskoslezského kraje tento rok sdružení neuspělo. Pouze bylo zařazeno jako náhradník, pro případ, že by některé ze sdružení, kterým byla dotace přiznána, o ni nejevilo zájem.

Dalšími subjekty, ke kterým se sdružení obrací s žádostí o dotování, jsou obce. Tyto žádosti podávají předsedové poboček. Obce se podílejí na financování především letních táborů a aktivit, které se pro děti a mládež pořádají na jejich území. ANIMA IUVENTUTIS spolupracuje s jednou až dvěma obcemi, které přispívají určitou částkou každoročně. Tyto prostředky jsou vždy určeny na letní tábory, pořádané pro děti a mládež z těchto obcí. V roce 2012 byl tímto způsobem podpořen jeden letní tábor a to obcí Bohuslavice ve výši 17 000 Kč.

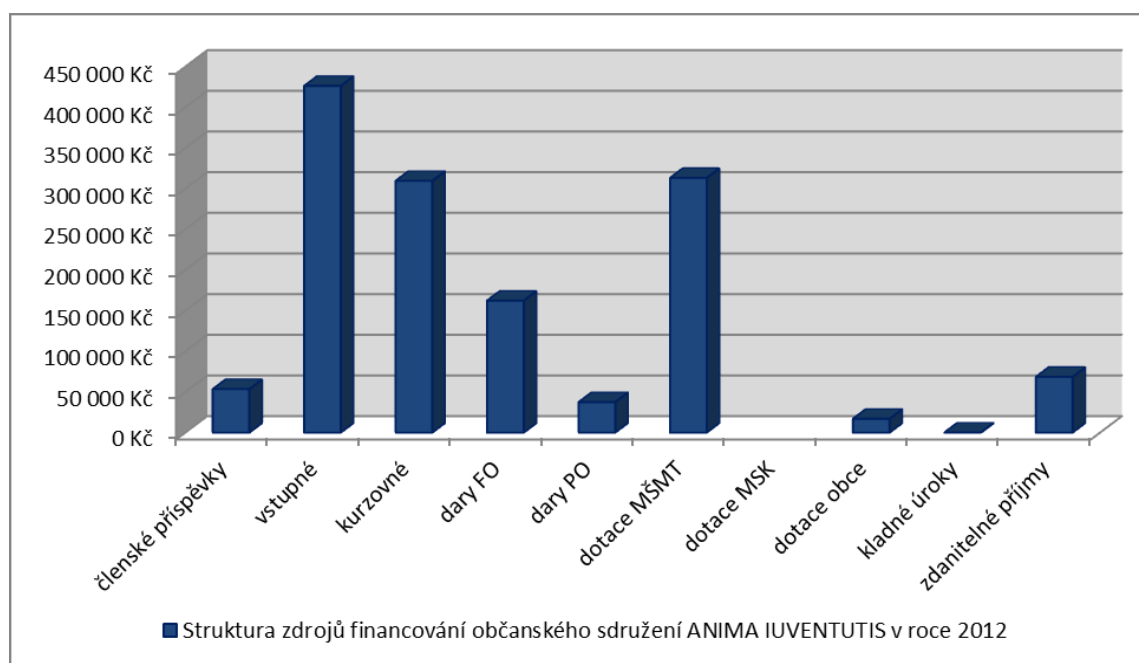
Významným zdrojem sdružení jsou také dary právnických osob. V dřívějších letech se jednalo o spolupráci s některými firmami, které přispívaly na chod sdružení jednorázově, ale i pravidelným obnosem. Tento způsob financování však v dnešní době již nefunguje a sdružení by se mělo zamyslet nad jeho případnou obnovou. Přesto však ANIMA IUVENTUTIS i

v současnosti získává dary od právnických osob, kterými jsou římskokatolické farnosti. Je to jeden ze způsobů, kterým podporují činnost mladých ve své oblasti. Další možností je poskytování prostor pro uspořádání určité aktivity, či dokonce pravidelných setkávání dětí a mládeže. V roce 2012 poskytly římskokatolické farnosti sdružení celkem 37 415 Kč.

Dary fyzických osob jsou sdružení poskytovány především z řad jeho členů a dobrovolníků. Jedná se řádově o tři desítky dárců. Jejich dary se pohybují v rozmezí od několika stovek korun až do desetitisíců, kdy dárci přispívají i několikrát ročně. Celkově získalo sdružení darováním od fyzických osob v roce 2012 162 343 Kč. Tento způsob financování je založen čistě na dobrovolnosti ze strany dárců. Sdružení je k darování nevybízí. Nevyvíjí v současnosti žádnou aktivitu v oblasti sponzoringu.

V neposlední řadě jsou zdrojem financování sdružení členské příspěvky. Vnitřním řádem sdružení ANIMA IUVENTUTIS je stanoven členský příspěvek ve výši 40 Kč za rok. Tento příspěvek opravňuje člena, který jej uhradil k čerpání výhod v podobě slev na akce pořádaných sdružením. Často bývají ceny víkendových či táborových pobytů, prodeje triček a vest s logem Anima Iuventutis, knih apod. zvýhodňovány pro členy sdružení.

Graf 4.1 Struktura zdrojů financování občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní výkazů

4.2. *Proces získávání a vyúčtování dotace MŠMT*

Česká republika jako stát má zájem na tom, aby děti a mládež trávili svůj volný čas plnohodnotně, kvalitně a pokud možno aktivně. Proto prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) podporuje nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), zabývající se prací s dětmi a mládeží, které pořádají nejrůznější aktivity, jimiž mohou mladí trávit svůj volný čas.

Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace (dále jen Programy) mají za cíl zajistit péči o volný čas dětí a mládeže. Tyto Programy vznikly jako určitý návod, podle kterého postupuje MŠMT při podpoře nestátních neziskových organizací a kterým se musí řídit i NNO pokud o tuto podporu chtějí usilovat. Podpora ze strany ministerstva má charakter účelových dotací finančního charakteru. *Podpora pomocí Programů je zaměřena především na pravidelné a dlouhodobé činnosti co nejširšímu spektru dětí a mládeže a na podporu činností a aktivit, které napomáhají rozvoji, rozšiřování a zkvalitňování činnosti jednotlivých organizací dětí a mládeže a organizací pracujících s dětmi a mládeží.*¹⁶

MŠMT si při sestavování Programů kladlo za cíl podporovat nestátní neziskové organizace v přípravách

- volnočasových aktivit jak pro děti a mládež, které jsou jejími členy tak i pro tzv. neorganizované děti a mládež,
- kurzů, školení a dalšího vzdělávání dobrovolníků, kteří s mladými pracují,
- podmínek pro rozvoj dobrovolnictví a neformálního vzdělávání,
- podmínek pro výchovu dětí a mládeže v různých oblastech a pro poskytování všestranných informací pro potřeby dětí a mládeže,
- materiálního a technického zajištění neziskových organizací.

4.2.1. Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO

Program č. 1 – Zabezpečení pravidelné činnosti NNO pro organizované děti a mládež

V rámci tohoto programu podporuje MŠMT zejména pravidelné celoroční aktivity NNO v oblasti práce s dětmi a mládeží. Tyto činnosti pořádá nezisková organizace pro své členy, kteří jí platí členské příspěvky. V tomto programu poskytuje MŠMT jen neinvestiční finanční

¹⁶Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2011 až 2015

podporu. Do Programu č. 1 se mohou přihlásit jen NNO dětí a mládeže, popřípadě NNO pracující s dětmi a mládeží, které mají významnou samostatnou organizačně i ekonomicky oddělenou sekci dětí a mládeže.

Program č. 2 – Podpora vybraných forem práce s neorganizovanými dětmi a mládeží

Na rozdíl od předchozího programu, je Program č. 2 zaměřen na neorganizované děti a mládež, kteří nejsou členy dané neziskové organizace. Neorganizované děti a mládež zahrnují i sociálně znevýhodněné. Také v tomto programu jsou poskytovány pouze neinvestiční prostředky. Do Programu č. 2 se však mohou přihlásit všechny typy NNO bez výjimky.

Program č. 3 – Investiční rozvoj materiálně technické základny mimoškolních aktivit dětí a mládeže

Tento program podporuje technické a materiální zázemí NNO. Tuto stránku považuje MŠMT za důležitý předpoklad pro fungování a případný další rozvoj práce s dětmi a mládeží. Proto se jí rozhodlo věnovat samostatný program.

Program č. 4 – Mimořádné dotace

Program č. 4 je určen pro případy, kdy se MŠMT rozhodne v průběhu roku vyhlásit mimořádnou výzvu a podpořit tak aktivitu NNO, nebo jen vybraných NNO, případně jen některé aktivity. Pravděpodobnost, že tato situace nastane, závisí na finančních možnostech ministerstva a naléhavosti potřeby ze strany nestátních neziskových organizací.

Program č. 5 – Podpora činnosti Informačních center pro mládež

Informační centra pro mládež (dále jen ICM), která získala certifikát MŠMT ve smyslu Koncepce rozvoje informačního systému pro mládež v ČR přijaté MŠMT v roce 2008 pod č. j.: 6853/2008-51, jsou podporovány tímto programem.

Účast v Programech

Do Programů se mohou přihlásit ty NNO, které mají ve stanovách zakotvenu práci s dětmi a mládeží, jsou občanským sdružením, obecně prospěšnou společností nebo církevní či náboženskou společností. Do Programu č. 5 se kromě tří výše uvedených společností mohou přihlásit také školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání, pokud zřídili a provozují ICM.

Pokud se NNO chtějí přihlásit do 1., 2. nebo 5. programu, případně do 4. mimořádného programu, musí být nejméně 1 rok před uzavěrkou přijímání žádostí o dotace registrovány Ministerstvem vnitra nebo jiným ústředním orgánem státní správy, případně zapsány v Obchodním rejstříku. Navíc se po tento rok musí prokazatelně zabývat prací s dětmi a mládeží.

Pro NNO, které se hlásí do Programu č. 3, případně do 4. mimořádného programu, který se týká investic, platí obdobné podmínky. Pouze doba, po kterou musí být NNO registrovány u Ministerstva vnitra nebo jiného ústředního orgánu státní správy, či zapsány v Obchodním rejstříku je delší, a to minimálně 3 roky před uzavěrkou přijímání žádostí o dotace. Organizace musí opět po tuto dobu prokazatelně pracovat s dětmi a mládeží.

4.2.2. Žádost o dotaci

Poté, co si nestátní nezisková organizace stanoví Program, v rámci něhož chce o dotaci žádat, musí sepsat žádost o dotaci. Žádost bude přijata k posouzení, bude-li obsahovat tyto písemnosti:

- formulář žádosti,
- vlastní projekt,
- výroční zprávu, příp. zprávu o činnosti NNO,
- ostatní přílohy - nejčastěji jsou vyžadovány u žádosti o investiční dotaci, ale i u ostatních žádostí mohou být dokládány například prohlášení obcí nebo farností v nichž daná NNO působí apod.

Formulář žádosti

Jedná se předpřipravený formulář v informačním systému ministerstva, který musí každá žádající NNO vyplnit. V hlavičce formuláře organizace vepíše název svého projektu a program v rámci, kterého žádá. Ve formuláři pak uvádí své identifikační údaje včetně údajů o svých statutárních zástupcích a dále také charakteristiku své činnosti a území působnosti. V další části formuláře je pak prostor pro údaje o projektu, na který NNO žádá státní dotaci. Důležitou součástí projektu je jeho finanční stránka. Ministerstvo jí přikládá takový význam, že součástí formuláře žádosti jsou i základní údaje o rozpočtových nákladech na projekt, údaje o předpokládaných příjmech a výdajích organizace v předcházejícím roce a také celkový rozpočet projektu. Výdajová stránka projektu navíc musí obsahovat slovní odůvodnění požadované dotace a to pro každou nákladovou položku. Závěr formuláře žádosti

je tvořen připojenými soubory, které NNO k žádosti přikládá. Po kompletním vyplnění žádosti ji musí organizace vytisknout a společně s přílohami odeslat poštou na MŠMT.

Vlastní projekt

Často bývá složen z dílčích projektů jednotlivých organizačních složek, na které je daná NNO členěna. Musí být v souladu s prioritami Programu, v rámci kterého nezisková organizace žádá. Obsahuje konkrétní popis projektu jako celku a také jeho částí, vysvětluje svůj cíl, své priority a předpokládaný přínos pro ty, na něž je zaměřen, tj. pro cílovou skupinu. Je zde vyčíslena materiální a personální potřeba zabezpečení projektu a rozepsán rámcový harmonogram jeho průběhu. NNO si musí nastavit kritéria, pomocí nichž vyhodnotí celkovou efektivnost projektu.

V závěru vlastního projektu NNO sestaví podrobný rozpočet projektu ve formě tabulek. Z rozpočtu musí být patrné, z jakých zdrojů bude financován a v jakém poměru. U jednotlivých položek musí být uvedeny celkové náklady a požadovaný podíl dotace. V případě, že projekt bude financován z Evropských strukturálních fondů, musí být v rozpočtu uvedena výše těchto prostředků a vymezeny aktivity, na něž budou použity. NNO si v rozpočtu musí nastavit také priority financování projektu.

Výroční zpráva

Výroční zpráva za předcházející rok, kterou schválil nejvyšší orgán NNO je další povinnou součástí žádosti o dotaci. Měla by v ní být stručně charakterizována NNO a její činnost v období, za které je zpráva sestavována. Součástí výroční zprávy jsou výkazy o hospodaření, tedy Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty.

Bez ohledu na to, zda nezisková organizace zasílala výroční zprávu na MŠMT již k 30. červnu daného roku, aby tak splnila podmínku pro vyúčtování dotace za loňský rok, při podávání nové žádosti je výroční zpráva opět povinnou součástí.

Přílohy žádosti

Jako přílohu žádosti o poskytnutí dotace vkládá NNO a následně také zasílá poštou kopii svých stanov. Ve stanovách musí být uveden název NNO, pod kterým je registrována u Ministerstva vnitra a také její registrační číslo. Název NNO, který je uváděn v žádosti o dotaci musí být totožný s názvem ve stanovách organizace.

Pokud bylo NNO přiděleno identifikační číslo (dále jen IČ), povinnou přílohou k žádosti o dotaci je také doklad o přidělení IČ. Často však bývá IČ součástí stanov, pak stačí jako povinnou přílohu zaslat jen stanovy neziskové organizace.

Potvrzení o činnosti NNO ve prospěch dětí a mládeže z krajů, měst nebo obcí, kde organizace působí, představuje další přílohu žádosti o dotaci. Ovšem povinnost jej přikládat mají jen NNO, jejichž činnost má regionální nebo místní působnost. Jak již z názvu vyplývá, toto potvrzení vydávají neziskovým organizacím kraje, města či obce. Důležité je datum vydání potvrzení. Nesmí být starší než 3 měsíce před podáním žádosti o dotaci.

Škola nebo školská zařízení, která žádají o dotaci v rámci Programu č. 5, příp. č. 4, přikládají k žádosti v kopii ještě další přílohy. Těmi jsou:

- zřizovací listina,
- doklad o zařazení ve školském rejstříku,
- dekret nebo listina, kterou je jmenován ředitel (statutární orgán),
- písemný doklad, z něhož vyplývá, že ICM je součástí školy nebo školského zařízení.

V případě, že NNO žádá o investiční dotaci, musí doložit také svůj investiční záměr. Pokud se jedná o stavební činnost, musí investiční záměr obsahovat návrh stavebních a technických řešení, technickou zprávu projektu, technické a ekonomické parametry, rozpočet, časový plán stavby, aktuální snímek nebo mapa místa, kde bude činnosti probíhat, výpis z katastru nemovitostí, vymezení majetkoprávních vztahů a základní stavební výkresy. Investiční záměr stavební akce má informovat o současném stavu a o žadatelových plánech do budoucna. Měl by vyjádřit, nezbytnost provedení investičního záměru a zhodnotit jeho efektivnost. Na požádání by také měl být schopen předložit další doklady a dokumentaci týkající se jeho stavební činnosti.

Jestliže žadatel plánuje investiční záměr s nestavební činností, jedná se zpravidla o pořízení strojů nebo zařízení jejich technické zhodnocení nebo opravy. Musí být doložen technický popis majetku, který má být z dotace pořízen a cenová nabídka. Také zde musí NNO obhájit, proč je nezbytné, aby byl investiční záměr uskutečněn a vyhodnotit jeho efektivnost pro cílovou skupinu, na kterou je projekt zaměřen. Součástí investičního záměru nestavební akce musí být i prohlášení o shodě investičního záměru s hygienickými, jakostními, bezpečnostními předpisy a s předpisy ochrany zdraví při práci.

Předkládání žádosti

Žádost o dotaci může předložit pouze ústředí nestátní neziskové organizace. Nižší organizační složky NNO nemohou samostatně žádat o dotaci. Pouze prostřednictvím ústřední NNO.

V dřívějších letech se žádosti o dotace zasílaly formou doporučeného dopisu na adresu MŠMT. Od roku 2007 však byla zavedena povinnost vkládat žádosti o dotace také prostřednictvím informačního systému MŠMT.

V současnosti NNO vyplní žádost v elektronické podobě a vloží ji do elektronického systému ministerstva¹⁷. Termín, do kdy musí NNO žádost vložit je pro všechny programy s výjimkou Programu č. 4 stejný. NNO musí svou žádost o dotaci vložit nejpozději do 13 hodin posledního říjnového pracovního dne roku, předcházejícího roku, na který je dotace požadována. Poté se systém ministerstva uzavírá a žádosti na následující rok již není možné vkládat.

Následně tuto elektronickou žádost včetně příloh nezisková organizace vytiskne a zašle v listinné podobě Národnímu institutu dětí a mládeže MŠMT¹⁸ (dále jen NIDM). NIDM požaduje, aby odesílatel na obálku žádosti uvedl „Dotace NNO“. Také je potřeba, aby poštovní razítko mělo uvedeno datum nejpozději 31. října daného roku. Písemná žádost musí být NIDM fyzicky doručena na podatelnu ve stejném termínu, ke kterému dochází k uzavření elektronického systému, tj. do 13 hodin posledního říjnového pracovního dne roku, předcházejícího roku na který je o dotaci žádáno. Listinnou žádost podepisuje statutární orgán NNO. To je důvod, proč jsou tyto žádosti zasílány i poštou a ne jen vloženy do informačního systému MŠMT.

MŠMT nepovoluje žádnou jinou formu předkládání žádosti o dotaci například na různých diskových nosičích nebo e-mailem. Žádosti, které jsou podány jiným způsobem než vložení do elektronického systému a následným zasláním podepsaných kopií poštou, jsou vyřazovány. Také žádosti, které jsou doručeny NIDM po termínu nebo se starším datem na poštovním razítku nejsou do hodnotícího procesu daného Programu zařazeny.

Termíny pro podání žádosti o poskytnutí dotace, které byly výše uvedeny, se nevztahují na žádosti podávané v rámci Programu č. 4. Vzhledem k tomu, že výzvy v tomto programu

¹⁷ <http://is-mladez.msmt.cz>

¹⁸ Národní institut dětí a mládeže MŠMT, Sámova 3, 101 00 Praha 10

jsou vyhlašovány nepravidelně, nejsou stanovené žádné pevné termíny, ke kterým by žádosti musely být předkládány. Jestliže náměstek příslušného ministra nebo ministryně vyhlásí mimořádnou výzvu¹⁹, je v rámci tohoto vyhlášení uvedeno, do kdy mohou NNO vkládat své žádosti o poskytnutí dotace.

Nezařazení žádosti do hodnotícího procesu

Důvodem pro nezařazení žádosti o dotaci a projektu může být více, například:

- nesplnění termínu pro vložení žádosti do elektronického systému,
- nedoručení listinné podoby žádosti o dotaci na NIDM, příp. se doručená písemná forma neshoduje s elektronickou,
- zařazení projektu do nesprávného Programu, nebo nedodržení všech náležitostí, které má projekt mít.

Pokud NNO zašle žádost o poskytnutí dotace nejméně 8 dní před konečným termínem pro její podání, a to elektronicky i písemně, je tato žádost po formální stránce zkontrolována NIDM. V případě zjištění jistých nedostatků, Národní institut kontaktuje žadatele e-mailem nebo telefonicky, aby jej na chyby upozornil. Pokud bude kontrola úspěšná a žádost nebude mít formální chyby, je považována za závaznou.

NNO mají možnost požádat MŠMT o udělení výjimky z pravidel, které jsou v Programech uvedeny. Nejpozději 21 dní před konečným termínem pro zasílání žádostí o dotaci musí NNO zaslat na MŠMT²⁰ žádost o udělení výjimky. Ministerstvo ji posoudí, vyjádří k ní své stanovisko a rozhodne o udělení nebo zamítnutí výjimky do 14 dní ode dne obdržení žádosti. Toto rozhodnutí je oprávněn udělat věcně příslušný náměstek ministra.

4.2.3. Hodnotící proces žádostí o dotaci

Od okamžiku, kdy je uzavřen elektronický systém ministerstva pro vkládání žádostí o dotaci, tj. od 31. října daného roku, začíná běžet hodnotící proces. Pro každý takový proces ustanovuje věcně příslušný náměstek ministra Výběrové komise. Členové těchto komisí posuzují žádosti o poskytnutí státní dotace a také k nim přiložené projekty. Nejprve jsou projekty kontrolovány po formální stránce. Toto ověření musí komise provést do 30. listopadu daného roku. Následně dochází k samotnému posuzování projektů jednotlivých organizací.

¹⁹ Informace o vyhlášení mimořádné výzvy jsou zveřejňovány na webových stránkách MŠMT: www.msmt.cz/mladez a také na webových stránkách NIDM: www.nidm.cz.

²⁰ Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Na posouzení projektů mají výběrové komise čas do 20. prosince daného roku. Závěry, které tyto hodnotící komise vyvodí, jsou pouze doporučující a podléhají následné kontrole Odboru pro mládež. Odbor může jejich stanovisko upravit či změnit, pokud k tomu nalezne odůvodnění. Konečné rozhodnutí o přidělení nebo nepřidělení dotace je v kompetenci ministra.

Informaci o tom, jestli daná NNO v hodnotícím procesu uspěla, tedy, že jí byla na základě její žádosti přiznána dotace ze státního rozpočtu či nikoliv se lze dočíst na webových stránkách MŠMT (www.msmt.cz/mladez). Ministerstvo má na zveřejnění konečných výsledků hodnotícího procesu čas do 15. března daného roku. Tzv. předběžné výsledky hodnotícího procesu jsou uveřejňovány ministerstvem už v prosinci, nejpozději 31. prosince daného roku. Tyto výsledky jsou však pouze seznamem doporučených a nedoporučených žádostí o dotaci. NNO, které jsou v těchto předběžných výsledcích uvedeny jako neúspěšné, většinou nevyhověly po formální stránce nebo například nedodržením lhůty pro podání žádosti apod. Neziskové organizace toto brzké zveřejňování informací kvitují. Čím dříve se o přidělení či nepřidělení dotace dozví, tím lépe. Pro většinu z nich je to totiž zásadní informace, od které se bude odvíjet jejich činnost v následujícím roce.

MŠMT zveřejní jak seznam podpořených projektů, tak také projekty, které se rozhodlo nepodpořit za každý Program samostatně. U podpořených projektů je uvedena výše přiznané dotace a také doplněny podmínky omezující její čerpání pro danou organizaci, které přesahují omezení uvedená v Programech. Příkladem přesahujícího omezení může být například zákaz čerpání dotace na papír a tisk učebních textů nebo na odměny za práci dobrovolníků. U nepodpořených projektů je heslovitě uveden důvod, proč nebyla dotace přiznána. Například z důvodu nedostatečného rozpočtu projektu nebo chybějícího údaje ve stanovách organizace apod.

V případě, že NNO byla přiznána dotace v nižší částce než o jakou žádala, musí MŠMT sdělit, zda i přesto ponechá svůj rozpočet, tak jak jej uvedla v žádosti o dotaci nebo na ministerstvo zašle upravený rozpočet projektu. Většina organizací se poté, co se dozví konečnou částku přiznané dotace, přikloní k úpravám svých rozpočtů. V souvislosti s tím, pravděpodobně upraví výdaje rozpočtu a přizpůsobí je skutečné výši přidělené dotace. Zaslání upraveného rozpočtu projektu či sdělení, že rozpočet zůstává původní, je velmi důležité. Pokud tuto informaci NNO, do stanoveného termínu písemně na MŠMT nedoručí, zaniká jí nárok na přiznanou dotaci. Termín pro zaslání upraveného rozpočtu určuje ministerstvo

společně s vyhlášením konečných výsledků hodnotícího procesu. Většinou je stanovena čtrnáctidenní lhůta, ale není to pravidlem.

Rozhodnutí o poskytnutí státní dotace (dále jen Rozhodnutí) rozesílá ministerstvo daným NNO poštou. Každá podpořená organizace by své Rozhodnutí měla obdržet do 31. března daného roku. Spolu se zasíláním Rozhodnutí MŠMT také vyplácí finanční prostředky ze státního rozpočtu, které jsou určeny na schválené projekty. Proces vyplácení dotací je prováděn bezhotovostní formou převodem na bankovní účty žadatelů. Ve většině případů jsou peněžní prostředky vypláceny jednorázově. Pokud je dotace poskytována ve splátkách, jedná se o dvě splátky. První je vyplacena ihned po zaslání Rozhodnutí. Druhá pak musí být vyplacena nejpozději 30. září daného roku. V případě, že dotace na jeden projekt je vyšší než 10 milionů Kč, může MŠMT pro vyplácení prostředků stanovit v Rozhodnutí vlastní splátkový kalendář.

4.2.4. Vyúčtování poskytnuté dotace

Poté, co NNO obdrží dotaci ze státního rozpočtu na svůj bankovní účet, je povinna využít tyto finanční prostředky hospodárně a v souladu s Rozhodnutím. Období, po které může být dotace čerpána, je vždy daný rok, v němž byla dotace poskytnuta. Poslední den, kdy mohou být peníze z dotace použity je tedy 31. prosinec daného roku.

Právní úprava vyúčtování dotací je zakotvena ve vyhlášce č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem a státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Touto vyhláškou jsou stanoveny zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem. NNO eviduje ve svém účetnictví čerpání dotace odděleně v souladu s obecně platnými předpisy.²¹ Doklady prokazující využití dotace ze státního rozpočtu musí být viditelným způsobem označeny. Vyúčtování poskytnuté dotace obsahuje kromě předepsaných formulářů také závěrečnou zprávu. Ve zprávě NNO věcně zhodnotí realizaci projektu. Pokud se jedná o vyúčtování investiční dotace, musí být v závěrečném zhodnocení přehled proinvestovaných prostředků během jednotlivých let, kola dační rozhodnutí příp. jiný doklad, potvrzení naplnění závazných ukazatelů a další doklady, které si MŠMT vyžádá. Vyúčtování poskytnutých dotací předloží daná NNO odboru pro mládež MŠMT nejpozději do 31. ledna následujícího roku.

²¹ Zejména v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.

V průběhu roku, na nějž NNO čerpá dotaci, může v odůvodněných případech dojít k určitým změnám v Rozhodnutí. Ty jsou povolovány jen na základě písemné žádosti, kterou daná organizace zašle Odboru pro mládež MŠMT²² nejpozději do 31. října příslušného roku. Kromě požadované změny a jejího zdůvodnění musí NNO v žádosti uvést také číslo Rozhodnutí. Pokud ministerstvo změnu povolí, bude mít formu změny Rozhodnutí.

Peněžní prostředky, které NNO nevyčerpá, musí být do 31. prosince daného kalendářního roku vráceny na bankovní účet MŠMT²³. Pokud nezisková organizace vrátí nevyčerpané finanční prostředky až po konci daného roku, zasílá je na účet 6015-821001/0710 a to nejpozději do 15. února následujícího roku. Pokud NNO nedodá ve stanoveném termínu na MŠMT vyúčtování poskytnuté dotace, příp. nevrátí peněžní prostředky na bankovní účet ministerstva, ministerstvo její název uveřejní na svých webových stránkách a celou dotaci musí nezisková organizace vrátit zpět do státního rozpočtu. Této organizaci MŠMT v budoucnu již žádnou dotaci neposkytne.

4.2.5. Účel a pravidla použití dotace

V Rozhodnutí ministerstvo uvádí podmínky, kterými se NNO při užívání dotace musí řídit. Organizace může dotaci čerpat na činnosti, které jsou obsahem projektu a v souladu s podmínkami vymezenými Rozhodnutím. K těmto podmínkám patří skutečnost, že rozpočet nemůže počítat se ziskem, musí být vyrovnaný. Dotace je poskytována jen na úhradu nezbytně nutných nákladů projektu. Rozhodnutí také vymezuje výdaje, na které nelze dotaci použít. Jedná se o:

- úhradu výdajů na pohoštění, dary a ceny,
- pořízení investičního majetku,
- platby fyzickým nebo právnickým osobám, pokud nejde o úhradu spojenou s realizací projektu, (výjimkou z této podmínky je převod prostředků z ústřední neziskové organizace na její nižší organizační složky),
- nákup věcí osobní potřeby, nesouvisejících s posláním nebo činností organizace,
- výroba, tisk a distribuce časopisů, brožur a tiskovin veřejně distribuovaných za úplatu komerčními prodejci,
- nákup předplatných jízdenek MHD,

²² Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

²³ číslo bankovní účtu pro vrácení nevyčerpaných peněžních prostředků: 2823-821001/0710 (pro neinvestiční prostředky občanských sdružení), 5821-821001/0710 (pro neinvestiční prostředky církví a o. p. s.), 6912-821001/0710 (pro investiční prostředky).

- úhradu členských příspěvků střešním organizacím působícím v ČR,
- úhradu mezd, dohod o provedení práce, dohod o provedení pracovní činnosti,
- úhradu odvodů na SP a ZP funkcionářů a zaměstnanců NNO, kteří se nepodílejí na realizaci projektu,
- úhrada vzdělávání, které nesouvisí s činností NNO nebo mezinárodních aktivit rekreačního či turistického charakteru nebo zahraničních cest a stáží,
- financování podnikatelských aktivit či výdělečných činností NNO nebo leasingu.

K dalším podmínkám, které si MŠMT pro užívání dotací stanovuje, patří základní zásada, a to skutečnost, že neinvestiční dotace je poskytována maximálně do výše 70 % celkových nákladů projektu.

Provozní náklady kanceláře NNO, jako je například nájemné, energie, poštovné, tisk a kancelářský materiál či odpady mohou být hrazeny z dotace. Nelze však na tyto výdaje použít více jak 30 % celkové dotace. V rozpočtu musí být náklady kanceláře jednoznačně vyznačeny a také specifikovány.

Výše dotace je omezena také v případě jejího čerpání na tábory, které jsou pořádány v době prázdnin, které vyhláší MŠMT nebo krajský úřad. Délka těchto táborů je 7 až 21 dnů včetně dne příjezdu a odjezdu. Na jedno dítě lze použít z dotace finanční prostředky ve výši maximálně 50 Kč za den. Pokud se jedná o tábor pro znevýhodněné děti se závažným zdravotním postižením, je maximální výše dotace stanovena na 200 Kč na dítě a den. Věková hranice pro děti je zde stanovena do 18 let.

Další podmínkou pro možnost dotování tábora z MŠMT je kvalifikační předpoklad hlavního vedoucího tábora pro výkon této funkce. Hlavní vedoucí musí absolvovat školení hlavních vedoucích dětských táborů.²⁴ Tábory, na které je čerpána dotace z ministerstva se musí konat pouze na území členských států EU.

Na ostatní aktivity lze čerpat dotaci do výše maximálně 70 % skutečných nákladů.

4.2.6. Formuláře k vyúčtování dotací

Organizace, které v daném roce získaly z MŠMT dotaci, mají povinnost vykázat způsob jejího využití. K tomuto účelu ministerstvo v prosinci dané roku připraví Formuláře

²⁴ Tato povinnost vyplývá z Příkazu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 6/2003, č.j.: 15 951/2003-51.

k vyúčtování dotací, které uveřejní na svých internetových stránkách.²⁵ NNO jsou povinny k vyúčtování použít pouze tyto formuláře, které jsou každým rokem aktualizovány. Tuto podmínku si ministerstvo stanovilo, z důvodu rychlejší kontroly vyúčtování všech dotací, které v daném roce poskytlo.

Vyúčtování neinvestiční dotace obsahovalo pro rok 2012 tyto formuláře:

- V1 – úvodní stránka,
- V2 – přehled o úhradách plateb,
- V3 – přehled o výplatě mzdových prostředků,
- V4 – vyúčtování dotace na tábory,
- V5 – vyúčtování akcí vzdělávacího charakteru,
- V6 – vyúčtování mezinárodních výměn mládeže,
- V8 – vyúčtování krátkodobých akcí.

Spolu s těmito výkazy tvoří Vyúčtování dotace také Finanční vypořádání neinvestiční dotace a Závěrečná zpráva o projektu. Podrobněji se těmito výkazům bude věnovat část zaměřená na vyúčtování dotace vybraného občanského sdružení.

Vyplněním formulářů a jejich odesláním ve stanoveném termínu na MŠMT však ještě nejsou splněny všechny povinnosti, které NNO s vyúčtováním dotace pro daný rok má. V podmínkách poskytnutí dotace je uvedeno, že každá organizace, které je přiznána dotace z ministerstva, je povinna sepsat výroční zprávu a do 30. června následujícího roku ji zaslat na MŠMT. Součástí výroční zprávy musí být mimo jiné také finanční zpráva o hospodaření a aktivitách organizace v daném roce.

4.3. Proces získávání a vyúčtování dotace MŠMT občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS

Sdružení ANIMA IUVENTUTIS žádalo pro rok 2012 o dotaci jen v rámci dotačního programu č. 1 – Zabezpečení pravidelné činnosti NNO pro organizované děti a mládež. Občanské sdružení splňuje předpoklady, které si ministerstvo v rámci tohoto programu klade. Ve svých stanovách má zakotveno, že je NNO dětí a mládeže. V rámci svého projektu ANIMA IUVENTUTIS 2012 si sdružení stanovilo za cíl zajišťovat celoroční volnočasové

²⁵ <http://www.msmt.cz/file/26213>

aktivity zejména pro tzv. organizované děti a mládež, tedy pro děti a mládež, kteří jsou členy sdružení, platícími roční členské příspěvky.

4.3.1. Žádost o dotaci občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS

V říjnu 2011 žádal jednatel sdružení ANIMA IUVENTUTIS prostřednictvím Žádosti o dotaci o státní finanční podporu činnosti sdružení. Formulář žádosti vyplnil v elektronickém systému MŠMT. Do hlavičky žádosti vepsal název projektu, dotační oblast a identifikační údaje ANIMA IUVENTUTIS včetně tří osob zastupujících sdružení, a to ředitele, jednatele a jednoho člena výkonného výboru. Dále uvedl, že sdružení je zaměřeno na poskytování veřejně prospěšných služeb a činností: volnočasové aktivity a vzdělávání. Vymezil působnost organizace jako krajskou a definoval členskou základnu sdružení ANIMA IUVENTUTIS.

V další části jednatel sdružení stručně představil projekt ANIMA IUVENTUTIS 2012, uvedl základní ideu a cíl projektu a také vymezil dobu jeho realizace na období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2012.

Značnou pozornost věnovalo celé vedení občanského sdružení finanční stránce žádosti. Společně s účetní sdružení sestavili rozpočet pro rok 2012. Určili celkové náklady projektu, vlastní podíl a podíl dalších subjektů na jeho financování. Z těchto informací pak byli schopni odvodit, jakou výši dotace od MŠMT chtějí požadovat.

Při sestavování rozpočtu dbalo vedení sdružení také na podmínku ministerstva odůvodnit požadovanou výši dotace pro jednotlivé výdajové položky. Například dotace na materiál ve výši 94 450 Kč byla požadována na materiál pro tvořivou činnost. Vedení sdružení plánovalo v roce 2012 pořídit nový dataprojektor a tepee pro letní aktivity na Diecézním středisku mládeže. Pobočky měly v plánu zakoupit novou kytaru a fotoaparát. Na toto vybavení žádalo sdružení dotaci ve výši 85 300 Kč. Jelikož ANIMA IUVENTUTIS nemá žádné stálé zaměstnance, odůvodnilo požadavek 14 200 Kč na cestovné zaměstnanců tím, že tato dotace je myšlena na cestovné pro dobrovolníky, kteří pro sdružení pracují. Podobně byly odůvodněny všechny významné částky v rozpočtu projektu.

Finanční stránku žádosti doplnil jednatel sdružení také o údaje o předpokládaných příjmech a výdajích občanského sdružení v roce 2011. Jelikož byla žádost podávána před uzavřením roku 2011, jednalo se pouze o odhady, nikoliv o přesné údaje.

K žádosti jednatel sdružení připojil projekt Anima Iuventutis 2012, výroční zprávu za rok 2010, stanovy občanského sdružení, obsahující také identifikační číslo ANIMA IUVENTUTIS. Sdružení také získalo reference o svém působení z Magistrátu Moravskoslezského kraje a od obce Stará Ves nad Ondřejnicí. I tyto dokumenty přiložilo občanské sdružení k žádosti o dotaci.

Předložení žádosti o dotaci

Poté, co jednatel občanského sdružení uzavřel elektronickou žádost o dotaci, formulář žádosti i s přílohami vytiskl a vše zaslal doporučeně poštou na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tím sdružení splnilo vše, co bylo k žádosti o státní dotaci potřeba a čekalo na posouzení své žádosti ministerstvem.

Vyplněná žádost o dotaci je uvedena v Příloze č. 1 této diplomové práce.

4.3.2. Přiznání dotace z MŠMT občanskému sdružení ANIMA IUVENTUTIS

Dne 21. února 2012 uveřejnilo MŠMT schválené rozdělení státních dotací v rámci programu č. 1 – Zabezpečení pravidelné činnosti nestátních neziskových organizací dětí a mládeže. Mezi podpořenými projekty byl i projekt občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS s názvem Anima Iuventutis 2012 (viz. Příloha č. 2). Z této skutečnosti bylo zřejmé, že žádost sdružení o dotaci včetně projektu uspěla u Výběrové komise MŠMT. Komise v Žádosti neshledala žádné formální ani jiné nedostatky a navrhla občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS jako jednoho z příjemců dotace v roce 2012. Rozhodnutí Výběrové komise potvrdilo i vedení MŠMT v čele s ministrem školství a sdružení ANIMA IUVENTUTIS obdrželo pro rok 2012 z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy dotaci ve výši 218 960 Kč z požadovaných 784 200 Kč, tj. 28 %.

Spolu s výsledky hodnotícího procesu se sdružení ANIMA IUVENTUTIS dozvědělo také termín, do kdy musí přepracovat svůj rozpočet projektu. MŠMT také stanovilo podmínku, že NNO, kterým byla přiznána státní dotace, nesmí měnit schválené členění ONIV a mzdových prostředků. Termín pro odevzdání upraveného rozpočtu byl stanoven na 7. března 2012. Do tohoto data muselo občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS upravit rozpočet svého projektu a odeslat jej e-mailem na MŠMT.²⁶ V případě nedodržení této podmínky by totiž ztratilo nárok na státní dotaci. Vzhledem k tomu, že přiznaná výše dotace

²⁶ na e-mailovou adresu: eva.hampejsova@msmt.cz

byla nižší než ta, o kterou sdružení původně žádalo, rozhodlo se vedení sdružení rozpočet upravit. Upravenou verzi rozpočtu, která je k nahlédnutí v Příloze č 3, následně jednatel sdružení podepsal a odeslal na MŠMT jako oskenovanou přílohu e-mailu na příslušnou adresu.

Projekt Anima Iuventutis 2012 se v tomto okamžiku mohl naplno rozběhnout. Sdružení splnilo všechny podmínky pro získání státní dotace a ta mu byla přislíbena. Do konce března 2012 zaslalo MŠMT občanskému sdružení „Rozhodnutí o poskytnutí neinvestiční dotace“ a počátkem dubna obdrželo sdružení přiznanou částku dotace na svůj bankovní účet.

Dle mého názoru je pro NNO obtížným obdobím počátek roku, kdy již probíhá realizace projektu, ale získaná dotace ještě nebyla připsána na bankovní účet organizace. Obtížnost této skutečnosti spočívá v tom, že pro NNO v České republice jsou jedním z hlavních zdrojů financování právě tyto státní dotace. Výplata dotací Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy však navazuje na státní rozpočet a ministerstvo se musí řídit termíny, které stanoví Ministerstvo financí. Proto z počátku realizace projektu musí občanské sdružení počítat s určitou finanční rezervou, která mu pomůže překlenout období, než obdrží přiznanou dotaci na bankovní účet.

Jistým řešením této situace by bylo vyplácení záloh. Tento postup MŠMT v současnosti projednává, a pokud dojde k jeho schválení, mohl by být od příštího roku již uplatňován. Tím by NNO mělo část prostředků z dotace již při zahajování realizace projektu.

4.3.3. Realizace projektu Anima Iuventutis 2012

Získání peněžních prostředků z ministerstva je možno považovat za úspěch občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS, ovšem je to jen první část z celého procesu, který ještě sdružení čeká. Nyní je potřeba, aby organizace naplnila závazky a zrealizovala činnosti, které ve svém projektu pro rok 2012 uvedla.

V průběhu roku byly realizovány aktivity jak na úrovni Ústředí sdružení, tak i v rámci jeho jednotlivých poboček. Aktivity sdružení bývají pořádány ve spolupráci s Diecézním střediskem mládeže ve Staré Vsi nad Ondřejnicí a také Biskupstvím ostravsko-opavským. Pobočky pro své akce využívají většinou farní prostory ve svém okolí.

V roce 2012 uskutečnilo sdružení ANIMA IUVENTUTIS v rámci dotačních prostředků tyto aktivity:

Pravidelná setkání

Večery mladých

Tato pravidelná měsíční setkání se konají již od založení ANIMA IUVENTUTIS vždy třetí středu v měsíci, s výjimkou letních prázdnin. Jsou určeny pro středoškoláky a vysokoškoláky ze širokého okolí Ostravy. Pro tyto aktivity poskytuje prostory právě Biskupství ostravsko-opavské. V roce 2012 se uskutečnilo deset těchto jednodenních setkání, kterých se zúčastnilo průměrně 70 – 80 mladých.

Jednodenní aktivity

Ples

Ples je jedna z aktivit, kterou sdružení pořádá každoročně vždy v lednu. V roce 2012 proběhl ples sdružení již po šesté. Pro jeho konání využívá ANIMA IUVENTUTIS prostory Základní školy ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Akce je určena jak pro členy sdružení tak také pro neorganizovanou mládež z širokého okolí.

Děkuj, Vítej, Vzpomínej

Tato akce je často nazývána jako Rozlučka s prázdninami, jelikož je pořádána vždy poslední sobotu před začátkem nového školního roku. V roce 2012, stejně jako v předešlých letech, se konala na Diecézním středisku mládeže ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Tento rok se Rozlučky s prázdninami zúčastnilo více jak 50 lidí.

Vícedenní aktivity

Ústředí sdružení uspořádalo v tomto roce 40 vícedenních aktivit, které byly prezentovány již v projektu Anima Iuventutis 2012. Akce měly různou délku trvání, vždy ale v rozmezí od 2 do 6 dní.

Kurzy animátorů

Jedná se o dvouleté kurzy pro mladé spolupracovníky, kteří v průběhu těchto dvou let absolvují jedenáct tematicky zaměřených víkendů. Témata bývají volena tak, aby účastníky připravovala a formovala na následnou práci s dětmi a mládeží. Po prvním roce účastníci kurzu pořádají pro děti a mládež letní tábor, který kompletně organizují a následně také z větší části vedou. Každého kurzu se účastní asi 30 mladých. Po jeho absolvování často spolupracují se sdružením ANIMA IUVENTUTIS při práci s dětmi a mládeží.

Další aktivity a tematicky zaměřené víkendy

V roce 2012 proběhl hudební, taneční, tvořivý víkend. Všechny byly pořádány na Diecézním středisku mládeže. Další víkendové aktivity byly vztaženy k určitým svátkům v roce, šlo například o Velikonoce na Středisku, Noční bdění nebo Silvestr. Děti a mládež mohly využít také nabídky sdružení k smysluplnému využití času jarních a podzimních prázdnin. Jiné aktivity sdružení byly zaměřeny na vedení mladých k pomoci druhým. Akce Pomoc pohraničí probíhala v tomto roce na Bruntálsku. Mladí zde pomáhali uklízet kostely, fary, zahrady a připravovali také zábavný i duchovní program pro místní obyvatele. O letních prázdninách měli mladí možnost přijet na Brigády do Staré Vsi nad Ondřejnicí a vypomoci také zde na Středisku mládeže.

Tábory

Tento rok uspořádalo občanské sdružení 11 letních dětských táborů. Dva z nich se uskutečnily pod Ústředím sdružení, ostatní organizovaly pobočky ANIMA IUVENTUTIS. Tábořiště se nacházely různě po Moravskoslezském kraji a tábory trvaly průměrně 10 dní. Děti zde mohly prožít část svých letních prázdnin se svými vrstevníky a pohybovaly se v jiném prostředí, než ve kterém tráví většinu svého běžného života.

Propagace projektu Anima Iuventutis 2012 a jeho dotování MŠMT

K aktivitám pořádaným v rámci projektu Anima Iuventutis 2012 jsou vytvářeny plakátky, aby jejich pořádání vešlo veřejnosti ve známost. Na každém tomto plakátku je uvedeno logo MŠMT a také logo ANIMA IUVENTUTIS. Na internetových stránkách sdružení je uvedena informace o podpoře konaných aktivit Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Také na webových stránkách Diecézního centra pro mládež²⁷ je tato informace a dále podrobnosti ke konaným aktivitám sdružení. O již proběhlých akcích informuje sdružení veřejnost prostřednictvím měsíčníku Vagónek, který vydává ve spolupráci s DCM.

4.3.4. Rozpočet projektu Anima Iuventutis 2012

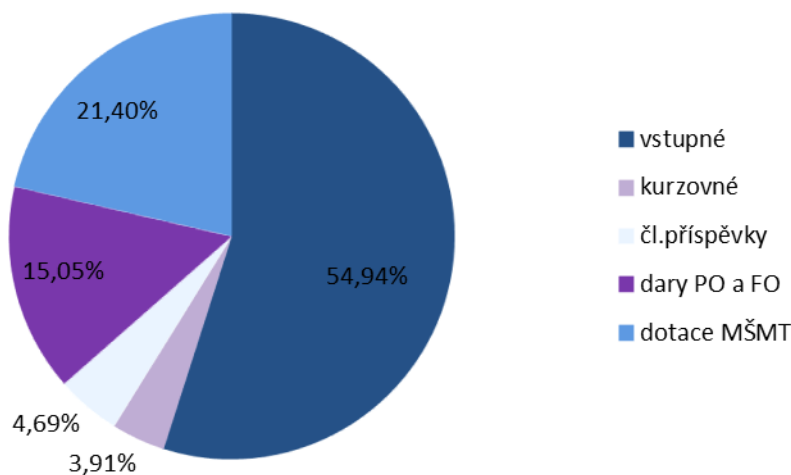
Celkový rozpočet projektu byl v žádosti o dotaci nastaven na částku 1 499 000 Kč. Když se ale občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS dozvědělo, že dotace o kterou původně žádali, bude nižší, upravilo svůj rozpočet pro rok 2012 na celkovou částku 1 023 000 Kč.

²⁷ internetové stránky sdružení: <http://www.animaiuventutis.cz/>; internetové stránky DCM: <http://dcm.doo.cz>

Příjmy projektu

Struktura příjmů sdružení pro rok 2012 se sestávala ze vstupného a kurzovního, které hradí účastníci pořádaných akcí, z členských příspěvků, finančních prostředků poskytnutých dárci a sponzory a také z dotace Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Vstupným jsou v tomto případě myšleny účastnické poplatky hrazené dětmi a mládeží na letních táborech. Poplatky z ostatních akcí pořádaných sdružením jsou označovány jako kurzovné. Poměr těchto jednotlivých skupin příjmů zachycuje graf 4.2. Více jak polovinu příjmů tvoří vstupné vybírané na pořádaných akcích. Dotace z MŠMT tvoří necelou čtvrtinu příjmové stránky sdružení. Významnou položkou jsou také dary fyzických či právnických osob.

Graf 4.2 Příjmy projektu Anima Iuventutis 2012

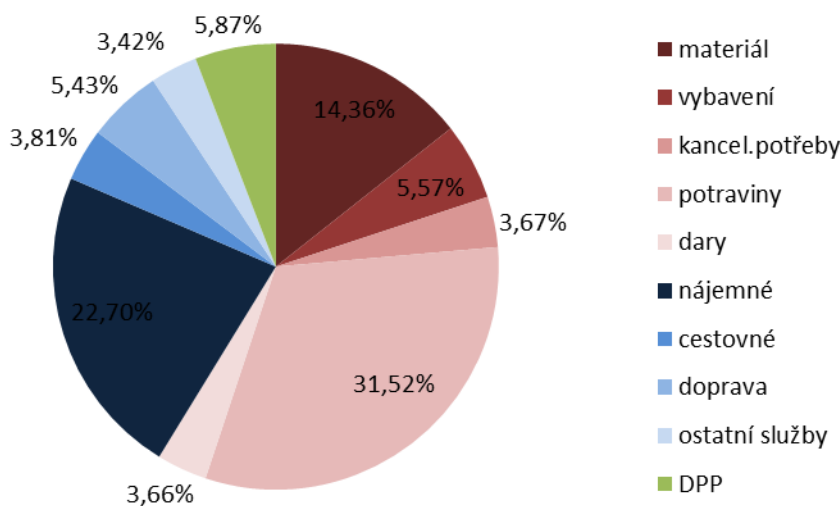
Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní výkazů

Výdaje projektu

Výdajová stránka občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS v roce 2012 zahrnovala tyto skupiny nákladů: materiálové, nemateriálové a osobní. Materiálové náklady tvořily náklady na vybavení, kancelářské potřeby a literaturu, potraviny, materiál a pohoštění či dary. Nemateriálové náklady zahrnovaly zejména nájemné, cestovné, dopravu, a ostatní služby. Mezi osobní náklady sdružení ANIMA IUVENTUTIS patří pouze dohody o provedení práce, protože sdružení nemá žádné stálé zaměstnance, kterým by vyplácelo pravidelně mzdy a platilo zdravotní a sociální pojištění. V jakém poměru byly jednotlivé výdajové složky v projektu zastoupeny, vyplývá z grafu 4.3. Je vidět, že nejvíce prostředků vynaložilo

sdružení na potraviny, materiál a nájemné. Ostatní výdaje jsou srovnatelné a tvoří 3 – 6 % celkových výdajů sdružení.

Graf 4.3 Výdaje projektu Anima Iuventutis 2012

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní výkazů

Navýšení dotace

V říjnu 2012 informovalo MŠMT organizace, které v tomto roce získaly dotaci o možnosti jejího navýšení. Dne 11. října 2012 obdržely NNO e-mail s informací, že MŠMT uvolnilo další finanční prostředky pro nestátní neziskové organizace, pracující v oblasti dětí a mládeže na pokrytí zvýšených nákladů roku 2012. NNO, které by o toto navýšení měly zájem, musely do 20. října 2012 zaslat podepsaný a oskenovaný Formulář pro navýšení dotace v rámci programu č. 1, 2. Podmínkou MŠMT bylo, že navýšení může dosáhnout nejvýše 10 % dotace, která organizaci v příslušném programu v roce 2012 již byla přidělena. Navýšení dotace také nesmělo překročit výši původně požadované dotace.

Občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS se rozhodlo této nabídce využít. Vedení sdružení muselo na danou situaci reagovat rychle. Na zpětnou vazbu ponechalo MŠMT organizacím jen devět dní. Ve Formuláři pro navýšení dotace (viz. Příloha č. 4) jednatel ve spolupráci s účetní upravil položky materiálu, potravin a literatury a také jiných provozních nákladů. Takto upravený formulář odeslal e-mailem na MŠMT.²⁸ Tím se celková částka dotace poskytnutá občanskému sdružení z MŠMT navýšila z původních 218 960 Kč na

²⁸ na e-mailovou adresu: navyseni@msmt.cz

244 360 Kč. Finanční prostředky byly poukázány na účet sdružení do poloviny listopadu 2012.

4.3.5. Vyúčtování dotace projektu Anima Iuventutis 2012

V roce 2012 občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS úspěšně zažádalo o dotaci MŠMT. Byla to současně jediná dotace, kterou se vedení sdružení podařilo pro tento rok získat. Během roku 2012 se sdružení podařilo zrealizovat aktivity, které si v projektu ANIMA IUVENTUTIS 2012 naplánovalo a splnilo tak své poslání pro tento rok. V průběhu roku občanské sdružení využívalo kromě jiných zdrojů také právě tuto dotaci z MŠMT. K 31. prosinci 2012 byla tak tato dotace zcela vyčerpána. Sdružení tedy nemuselo odvádět žádný zůstatek zpět do státního rozpočtu, protože veškeré finanční prostředky byly v rámci projektu využity.

Výdajové doklady, které byly dotovány dotací z MŠMT, účetní sdružení označila výraznými štítky. Na nich je uveden název projektu, číslo „Rozhodnutí o přiznání dotace“ a také částka, která byla na tento výdaj z dotace využita. Dotována může být celá částka uvedená na dokladu nebo případně jen část z ní.

Také v účetním programu byly dotované doklady řádně odděleny od ostatních. Tím účetní jednotka splnila podmínku, kterou si MŠMT v Rozhodnutí stanovilo v podmínkách vyúčtování dotace: *„Vést řádné a oddělené sledování přijatých a použitých dotací v účetnictví. Dotace účtovat jedině v podvojném účetnictví.“*²⁹

Do konce ledna 2013 provedla účetní sdružení vyúčtování neinvestiční dotace. Vyplněné formuláře Vyúčtování, které jsou vypracovány v Příloze č. 5, vložila do elektronického systému ministerstva a vše zaslala na MŠMT také v listinné podobě. Tím sdružení splnilo důležitou podmínku stanovenou ministerstvem v Programech, jejíž nedodržení by vedlo k nutnosti vrátit celou dotaci zpět do státního rozpočtu, i když ve skutečnosti již byla vyčerpána.

Vyúčtování dotace bylo provedeno na formulářích, které k tomuto účelu MŠMT uveřejnilo na svých internetových stránkách. Vyúčtování dotace za rok 2012 je tvořeno:

- jednotlivými formuláři V1 – V8,
- formulářem pro finanční vypořádání,

²⁹ Rozhodnutí o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2012

- závěrečnou zprávou projektu.

Formuláře k vyúčtování dotace projektu Anima Iuventutis 2012

Formuláře připravuje každým rokem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Účetní jednotky jsou povinny se s nimi seznámit a jejich prostřednictvím vyúčtování dotace provádět. I když jsou formuláře pro vyúčtování již několik let téměř totožné, dle mého názoru jsou některé z nich dosti nejasné a působí zmatečně. Často totiž při jejich vyplňování i následném prostudování třetími osobami dochází k rozdílnostem ve výkladu jejich obsahu.

V1 – Úvodní stránka

Formulář V1 je úvodní stranou celého Vyúčtování. Sdružení zde uvádí svůj název, kontaktní údaje a také číslo rozhodnutí MŠMT. Toto číslo je uvedeno na Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Je unikátní pro každou organizaci a Rozhodnutí. Formulář V1 obsahuje výši poskytnuté dotace. Je zde uvedeno také, kolik z celkové dotace bylo určeno na mzdové prostředky a DPP. NNO zde také uvádí, kolik bylo z dotace čerpáno a kolik vráceno jako nevyčerpané prostředky na účet ministerstva. Dalším důležitým údajem jsou celkově vynaložené náklady na projekt a procento, kolik z nich činí čerpaná dotace. Na závěr formuláře V1 je uvedena osoba, která Vyúčtování zpracovala, přílohy Vyúčtování a podpis statutárního orgánu občanského sdružení.

V2 – Přehled o úhradách plateb

Přehled o úhradách plateb, neboli formulář V2 slouží jako přehled o všech výdajích, které sdružení uskutečnilo a které buď zcela, nebo jen částečně hradilo ze získané dotace. Ze zápisu na tomto formuláři musí být patrné, o jaký doklad se jedná, tedy jaké je jeho číslo v účetní evidenci dané jednotky a co bylo nákupem pořízeno. Dále jsou na formuláři přichystány dva sloupce. Jeden pro částku, která byla na nákup vynaložena, a druhý pro údaj, kolik z ní bylo pokryto dotací. Ve spodní části formuláře, je pak možno zjistit, jaká částka z dotace byla na tyto výdaje čerpána celkem. Dle mého názoru zde chybí suma celkových výdajů, která je také důležitým údajem, z formuláře však není na první pohled patrná. Tento formulář vypracovala účetní sdružení za každou pobočku i za Ústředí samostatně. Vyúčtování tak získalo na transparentnosti.

V3 – Přehled o výplatě mzdových prostředků

Formulář, který je určen pro mzdy a dohody o provedení práce je označen jako V3. Opět zde musí být odkaz na číslo dokladu v evidenci účetní jednotky. Druhý sloupec formuláře je určen pro měsíc, ve kterém byly prostředky vyplaceny a nesmí chybět ani částka, určená k výplatě.

Myslím si, že tento formulář slouží jen jako přehled o tom, kolik daná NNO vyplatila mzdových prostředků. Z vlastní zkušenosti vím, že formulář V3 je velmi zmatečný. Není z něj zřejmé, zda daná výplata mzdy či ostatních prostředků za provedení práce byla dotována nebo financována z vlastních zdrojů. Také využití prostředního sloupce nepovažuji za příliš šťastné. Informace o tom, ve kterém měsíci k výplatě mzdových prostředků došlo, je sice podstatná, nikoliv však dostačující. Myslím si, že formulář by měl mít připraveny sloupce také pro uvedení informací o tom, při které aktivitě byly prostředky vyplaceny a také komu. Za výrazný nedostatek formuláře V3 považuji chybějící sloupec pro určení, z jaké části byla výplata dané částky dotována.

V4 – Vyúčtování dotace na tábory

Další formulář je určen pro ty organizace, které pořádají letní tábory. Zde NNO uvádí místo a termín konání letního tábora pro děti a mládež. Formulář V4 zachycuje dále i celkové náklady, které byly na organizaci tábora vynaloženy, výši poplatku, který byl od účastníků vybírán a také částka z celkové dotace, která byla na daném táboře vyčerpána. Opět zde musí být vazba na účetní evidenci jednotky. Toto je zajištěno uvedením čísla dokladu, kterým byla táboru přiznána část dotace z MŠMT. Počet účastníků tábora musí být uveden jak celkový, tak také v členění podle věku do 18 let a starší.

Tento formulář hodnotím, jako promyšlený a dobře zpracovaný. Ze své zkušenosti mohu říci, že jeho interpretace neinformovaným osobám je jasná. K formulář V4 mám jen jednu menší výtku, a to, opět zde chybí suma celkových výdajů, za všechny letní tábory dohromady.

V5 – Vyúčtování akcí vzdělávacího charakteru a V6 – Vyúčtování mezinárodních výměn mládeže

Formuláře V5 a V6 občanské sdružení, které jsem si pro svou diplomovou práci vybrala, při vyúčtování dotace nevyužívá, proto je zmíním jen okrajově. Vyúčtování akcí

vzdělávacího charakteru má obdobnou strukturu jako předchozí formulář V4. Také zde musí NNO uvést místo a termín konání vzdělávací akce, celkové náklady i výši dotace. Počet účastníků vzdělávací akce postačí jen v celkovém počtu. Pro vyúčtování formuláře V5 nemusí být členěn podle věku. V případě, že NNO se zabývá v rámci své činnosti také mezinárodní výměnou mládeže, musí vyplnit také formulář V6, který je k této aktivitě určen.

V8 – Vyúčtování krátkodobých akcí

Posledním z řady formulářů je Vyúčtování krátkodobých akcí. Jedná se o různé jednodenní i vícedenní aktivity dětí a mládeže během roku. Nejčastěji jde o víkendové pobyty, které jsou různě tematicky zaměřeny, karnevaly či plesy, setkání mladých apod. Úkolem tohoto formuláře V8 je vyčíslit celkové náklady dané akce a také výši dotace, která na ni byla čerpána. Zde je ministerstvem stanovena hranice pro dotování, a to ve výši nejvýše 70 % celkových nákladů. Kromě místa a termínu konání akce, musí formulář obsahovat i počty účastníků akcí v členění do 26 let a starší.

Formulář V8 je do jisté míry duplicitní k formuláři V2. V přehledu o úhradách plateb jsou vypsány všechny výdaje, které jsou pak ve Vyúčtování krátkodobých akcí rozděleny podle jednotlivých aktivit a vyjádřeny souhrnnou částkou. Také tento formulář byl vypracován nejprve za Ústředí a pak také za jednotlivé pobočky. Tímto způsobem účetní sdružení dosáhla rozdělení aktivit sdružení podle toho, v rámci které organizační složky sdružení probíhala.

Finanční vypořádání

Finanční vypořádání dotací poskytnutých neziskovým organizacím je další z formulářů, který musí NNO vyplněný přiložit k vyúčtování státní dotace. Tento formulář tvoří Přílohu č. 6. Tabulka vypadá na první pohled dosti nepřehledně, nicméně její vyplňování není zdlouhavé. Účetní jednotka musí v prvním sloupci tabulky vybrat druh dotace, kterou ze státního rozpočtu získala, neinvestiční nebo investiční. Následně pak nalézt svou právní formu, například občanské sdružení a vyplnit ostatní sloupce. V jaké výši byla organizaci dotace poskytnuta, kolik z ní bylo vyčerpáno a kolik vráceno. Účetní jednotka zde také musí uvést, kolik finančních prostředků z dotace bylo určeno k dotování mzdových prostředků.

V záhlaví formuláře a také v jeho spodní části vyplňuje NNO své identifikační údaje a údaje o osobě, která formulář vyplnila. Před odesláním formuláře na MŠMT jej musí podepsat statutární orgán.

Závěrečná zpráva

Závěrečná zpráva o projektu (viz. Příloha č. 7) je zhodnocením celoroční práce NNO v rámci podpořeného projektu a posouzením jeho výstupů. Do jisté míry se jedná o statistický výkaz, jelikož organizace zde uvádí částky nákladů a výše čerpané dotace za jednotlivé aktivity, konané během daného období. U každé aktivity je také vyžadován počet dětí a mladých, případně i dospělých, kteří se jí zúčastnili. I tuto zprávu je potřeba připojit k ostatním formulářům, aby vyúčtování dotace bylo kompletní.

Proces získávání a vyúčtování dotace není jednoduchou záležitostí, vyžaduje zkušenosti a čas na přípravu i realizaci. V rámci „Závěrečné zprávy o projektu“ je potřeba uvést vyhodnocení projektu. Sdružení však toto vyhodnocování svých aktivit provádí i pro své vlastní účely. Průběžně analyzuje, zda aktivity probíhající v daném roce odpovídají požadavkům a potřebám dětí a mládeže, pro něž jsou organizovány. V závěru pořádané akce jsou děti a mladí požádáni o zhodnocení akce, které se zúčastnili a vyplnění dotazníků. Z nich pak vedení sdružení zjišťuje, zda je o jimi pořádané akce ze strany dětí a mladých zájem. Díky těmto dotazníkům bylo mnoho akcí inovováno nebo úplně zrušeno a nahrazeno jinými, které lépe vystihovaly aktuální potřeby mladých.

4.3.6. Průběžná kontrola z MŠMT

Využití finančních prostředků v rámci projektu Anima Iuventutis 2012 si Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v průběhu roku zkontrolovalo prostřednictvím svých zástupců pověřených náměstkem ministra školství. Dne 24. dubna 2012 provedly pracovnice odboru pro mládež MŠMT a Národního institutu dětí a mládeže průběžnou řídicí kontrolu přímo na ústředí občanského sdružení. Kontrola byla zaměřena na současný stav realizace projektu. Kontrolující se zajímaly o aktivity, na něž mají být finanční prostředky z dotace MŠMT využity. Dotazovaly se, které z těchto aktivit se již uskutečnily, kolik se jich zúčastnilo mladých, jaké byly celkové náklady akcí a kolik bylo z celkové dotace již vyčerpáno prostředků. Součástí kontroly bylo také posouzení systému vedení dokumentace a způsobu účtování. Průběžná kontrola projektu proběhla úspěšně. Kontrolující dospěly k závěru, že v postupu realizace projektu nebyly zjištěny žádné nedostatky.

4.3.7. Zhodnocení projektu Anima Iuventutis 2012 a návazné aktivity

V současnosti můžeme říci, že sdružení úspěšně uzavřelo rok 2012 a také vyúčtování dotace tohoto roku je již zpracováno. Vedení sdružení zbývá poslední povinnost. Do konce

června 2013 sestavit a odeslat na ministerstvo výroční zprávu s finanční zprávou o hospodaření a aktivitách sdružení v roce 2012. Splněním této podmínky bude moci občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS rok 2012 definitivně uzavřít. Nyní, po ukončení projektu, jej vedení společnosti hodnotí kladně. Aktivity, které v rámci projektu Anima Iuventutis 2012 naplánovalo, se úspěšně uskutečnily, děti a mládež o ně projevíly zájem a aktivně se na jejich programu účastnili. Toto vše podtrhují také kladné ohlasy, které vedení sdružení i dobrovolníci pracující pro ANIMA IUVENTUTIS zpětně dostávají, nejčastěji ústní formou.

Činnost sdružení však ukončením projektu Anima Iuventutis 2012 nezaniká. Poslání projektu sice bylo splněno, poslání sdružení však pokračuje. O aktivity sdružení má zájem stále více mladých, což potvrzuje i 12 % přírůstek členské základny za rok 2012. Vedení sdružení také zaznamenalo požadavky na opakování některých nově zavedených aktivit, zavedení dalších i rozšíření těch stávajících.

5. ZÁVĚR

Ve své diplomové práci jsem se zaměřila na možné způsoby financování, které mohou neziskové organizace při svých činnostech využít. V praktické části práce jsem jeden z těchto způsobů financování aplikovala na vybrané občanského sdružení.

Státní dotace jsou v současnosti jedním z nejvýznamnějších zdrojů, který k financování svých aktivit nestátní neziskové organizace zabývající se prací s dětmi a mládeží využívají. Rozhodnutí o tom, zda bude příslušná organizace v daném roce dotaci čerpat či nikoliv není nikdy předem jisté. Neziskové organizace nemají žádné záruky, že jim dotace bude přislíbena. Proto, pokud mají o tento zdroj finančních prostředků zájem a splňují všechny předepsané podmínky, každoročně podstupují proces podávání žádosti o dotaci.

Tento proces, který pokračuje vyhodnocováním žádostí a následným rozhodováním o přiznávání dotací, jsem v této práci podrobně popsala se zdůrazněním skutečností, které by mohly ohrozit úspěšnost neziskové organizace v hodnotícím procesu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Vzhledem k tomu, že získáním státní dotace není proces ukončen, je spíše ve své počáteční fázi, pojednává diplomová práce i o dalším postupu, který daná organizace musí realizovat. Také zde jsem zdůraznila skutečnosti, které by mohly vést k nepříjemným komplikacím nebo dokonce k nutnosti vrátit celou dotaci zpátky do státního rozpočtu. K povinnostem každé organizace, které byla státní dotace přiznána, patří i její oddělené evidování a závěrečné vyúčtování.

Tato diplomová práce přibližuje vybraný způsob financování a ukazuje tak ostatním neziskovým organizacím, které jej zatím nevyužily, že i ony mají v hodnotícím procesu ministerstva šanci uspět, pokud se budou držet stanovených podmínek a vyvarovat se jistých nedostatků, na které v této práci upozorňuji.

Celý proces dotování Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy je v praktické části diplomové práce demonstrován na občanském sdružení ANIMA IUVENTUTIS, které díky zkušenostem a píli svých statutárních orgánů úspěšně prošlo hodnotícím procesem MŠMT pro rok 2012. Získanou dotaci využilo při realizaci svého projektu Anima Iuventutis 2012. Jako účetní tohoto sdružení jsem v závěru roku provedla vyúčtování přiznané státní dotace v souladu s podmínkami MŠMT.

Diplomová práce je motivací pro neziskové organizace, které doposud nevyužily možnost financování státní dotací, nebo při podání žádosti z nejrůznějších důvodů nebyly

úspěšné. Práce je přínosem také pro samotné sdružení ANIMA IUVENTUTIS. Vedení sdružení tak může zhodnotit uplynulý rok a inspirovat se do budoucna. Sdružení již sice má za sebou několik úspěšných žádostí o dotaci, ale to neznamená, že se mu bude takto dařit i dále. Byla by škoda, kdyby sdružení o tento zdroj v budoucnu přišlo, jelikož by pravděpodobně muselo omezit své aktivity i když o ně, mladí v regionu, mají zájem.

Určitou výhodou, která by mohla zvýšit pravděpodobnost úspěchu při žádostech o dotace z MŠMT v následujících letech je skutečnost, že občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS získalo v roce 2011 čestný titul „Uznaná organizace MŠMT pro oblast práce s dětmi a mládeží“. Tento titul udělil sdružení ministr školství, mládeže a tělovýchovy na období let 2012 až 2015 jako uznání dlouhodobé a kvalitní práce ve prospěch dětí a mládeže.

Díky zkušenostem vedení sdružení, získání čestného titulu a také díky poznatkům mé diplomové práce bylo vedení sdružení úspěšné v žádosti o dotaci z MŠMT pro rok 2013. Stejně jako v loňském roce žádalo sdružení ANIMA IUVENTUTIS v rámci Programu č. 1 o finanční podporu svého projektu Anima Iuventutis 2013. Navíc však zažádalo o dotaci také v rámci Programu č. 2 – Podpora vybraných forem práce s neorganizovanými dětmi a mládeží. Sdružení totiž po zkušenostech z roku 2012 rozšířilo své aktivity pro tzv. neorganizované děti a mládež a vypracovalo na tuto činnost samostatný projekt s názvem Světem spolu 2013.

Oba tyto projekty byly podpořeny dotací z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Občanské sdružení ANIMA IUVENTUTIS má tedy velmi slibně nakročeno k tomu, aby také rok 2013 byl pro něj rokem úspěšným, stejně jako lze toto již nyní konstatovat o roku 2012.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

- [1] BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.
- [2] ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Sagit, 2012. 1119 s. ISBN 978-80-7208-922-2.
- [3] HLOUŠEK, Jan a Zuzana HLOUŠKOVÁ. *Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti: (teorie a praxe)*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 158 s. ISBN 978-807-4351-211.
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace 2012*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 294 s. ISBN 978-80-7357-737-7.
- [5] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
- [6] REKTOŘÍK, Jaroslav a KOLEKTIV. *Organizace neziskového sektoru*. 3. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
- [7] SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Nový občanský zákoník: srovnání nové a současné úpravy občanského práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 792 s. ISBN 978-807-4004-230.
- [8] ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. akt. a dopl. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 160 s. ISBN 978-80-247-4041-6.
- [9] URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Zákony a vyhlášky

- [10] Vyhláška č. 52/2008 Sb., ze dne 11. února 2008, kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.
- [11] Vyhláška č. 504/2002 Sb., ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní

jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

[12] Vyhláška č. 507/2002 Sb., ze dne 6. prosince 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví

[13] Zákon č. 83/1990 Sb., ze dne 27. března 1990, o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

[14] Zákon č. 89/2012 Sb., ze dne 3. února 2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

[15] Zákon č. 117/2001 Sb., ze dne 28. února 2001, o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[16] Zákon č. 227/1997 Sb., ze dne 3. září 1997, o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů

[17] Zákon č. 563/1991 Sb., ze dne 12. prosince 1991, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

[18] Zákon č. 586/1992 Sb., ze dne 20. listopadu 1992, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

[19] Zákon č. 593/1992 Sb., ze dne 21. prosince 1992, o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

[20] *Euractiv*. [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/strukturalni-fondy>

[21] *Ministerstvo financí České republiky*. [online]. 2005 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html

[22] *Poslanecká sněmovna parlamentu ČR: Listina základních práv a svobod*. [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

[23] *Regional Policy Inforegio*. [online]. 2011 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm

[24] *Vláda České republiky*. [online]. 2013 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>

Jiné zdroje

[25] Formuláře Vyúčtování účelové dotace projektu Anima Iuventutis 2012

[26] Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2011 až 2015

[27] Účetní závěrka občanského sdružení ANIMA IUVENTUTIS

SEZNAM ZKRATEK

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
DCM	diecézní centrum mládeže
DPP	dohoda o provedení práce
ES	Evropské společenství
ESF	Evropské strukturální fondy
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
EU	Evropská unie
Kč	korun českých
MHD	městská hromadná doprava
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDM	Národní institut dětí a mládeže
odst.	odstavec
OINV	ostatní investiční výdaje
o. p. s.	ostatní prospěšné společnosti
o. s.	občanské sdružení
písm.	písmeno
Sb.	sbírka
SP	sociální pojištění
tzn.	to znamená
ZP	zdravotní pojištění

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. 4. 2013

jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Vietnamská 1490/8

Ostrava-Poruba 708 00

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Žádost o státní dotaci v roce 2011 v rámci Programů státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2011 až 2015 MŠMT.
- Příloha č. 2 Výsledky výběrového řízení – Program č. 1
- Příloha č. 3 Upravený rozpočet projektu Anima Iuventutis 2012
- Příloha č. 4 Formulář pro navýšení dotace v rámci programu č. 1
- Příloha č. 5 Vyúčtování účelové (neinvestiční) dotace
- Příloha č. 6 Finanční vypořádání dotací poskytnutých neziskovým organizacím
- Příloha č. 7 Závěrečná zpráva o projektu